

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

The oldest and biggest Lithuanian
newspaper in Canada.

Le plus gros et plus vieux jour-
nal Lituanien au Canada.

Seniausias tautinės demokratinės
minties savitrasis Kanadoje.

NR. 5 (1081) * JUBILIEJINIAI - 50 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir sustiprinimo kovos už Lietuvos laisvę - METAI * 1968 M. SAUSIS - JANVIER - JANUARY 31 * XXVI METAI * LITHUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P.Q.

Natūralios išvaizdos, visai mažai grimuotas, Kipras Petrauskas Hercogo rolėje Verdi operoje "Rigoletto", tačiau dar jaunas bėdamas taip atrodė.

KAS NAUJA KANADOJE

PLANAS "MEDICARE" KRIZĖJE

Federalinio parlamento priimtas sveikatos apsaugos įstatymas, vadinamas "Medicare", turėjo pradėti veikti šių metų liepos 1 dieną. Atrodė, kad taip ir bus. Bet paskutiniu laiku nuo jo atsimetė ne tikai Quebecas, bet ir Ontario, o už plano vykdymą aiškiai pasisakė tikai Britų Kolumbija ir Saskatčevano provincijos. Ontario, kuri skaitosi viena iš finansiskai pajėgiausių provincijų, premjeras Roberts pareiškė, kad "Medicare" reikalauja per daug išlaidų... Kai dėl Quebec'o, tai jis pasisako, kad tai yra jo reikalas, kurį jis geriau sutvarkys...

NEDARBO IŠMOKĖJIMŲ PERTVARKYMAS

Ministeris Nicholson į federalinį parlamentą įnešė nedarbo įstatymo pakeitimus ir papildymus, kurie pirmuoju skaitymu jau priimti be svarstymo.

Įstatymo pakeitimai numato į nedarbo mokėjimo sistemą įtraukti daugiau dirbančiųjų. Ligšiol nedarbo atlyginimą gaudavo dirbantieji, kurie metinio atlyginimo gaudavo iki 5,460 dolerių: pakeitimas numato praplėtimą iki 7,800 dol. Šio papildymo dėka į nedarbo atlyginimų sistemą būtų įtraukta apie 400,000 dirbančiųjų, ir atlyginamųjų

skaičius iš 5,300,000 pakiltų iki 5,700,000 asmenų.

Išskaitymai į nedarbo fondą taip pat numatomi pakelti, pavyzdžiui, kam buvo išskaitoma 1.10, pakeitus įstatymą turės mokėti 1.25 dol. per savaitę.

TELEFONAS NEBUS PAPIGINTAS

Plečiantis telefonų naudojimui, žymiai padidėjo Bell Telephone Co. pajamos, ir buvo manoma, kad kompanija sumažins telefono naudojimo atlyginimus. Dabar išsiaiškinta, kad kompanija numato naujus įrengimus, todėl mokesčiai už telefono naudojimą nebus mažinami.

STATOMA NAUJA ĮMONĖ

Aluminium Co. of Canada Ltd. vakariniame Newfoundlando krante, kur anksčiau buvo JAV lėktuvų bazė, stato vielos ir kabelių fabriką už 1,500 000 dolerių. Įmonėje gaus darbo kelios dešimtys asmenų. Kai čia buvo JAV bazė, artimiausioj gyvenvietėj buvo 12,000 gyventojų, kai bazė buvo panaikinta, beliko tik tai apie pusę gyventojų.

PRANCŪZŲ "RENAULT"

FABRIKO automobilių montavimo fabrikas 1967 metais pardavė JAV 6,300 mašinų. Dabar jis plečiamas, nes Amerika jų per metus įsiveža apie 20,000, o vien

šis fabrikas, esantis ties Montrealiu, St. Bruno, sumontuoti gali iki 25,000. o Mirė buvęs federalinis ministeris ekonomistas Rene Tremblay, 45 m., pagarsėjęs Rivaldo narotikų spekulianto byloje, politiškai padėjęs Liberalams laimėti 1960 metais rinkimus Quebec'o provincijoje.

MALAZIJA PERKA LĖKTUVUS

Malazijos respublika (Azijos Indokinijos pusiasalio pietuose) veda derybas su Kanada čia transportinių lėktuvų "Caribou" sistemos, kurie esą labai geri.

DOSNUS KOMPIUTERIS

Cornwall miesto gyventojas G. Lafrance labai apsidžiaugė gavusi vaiko išmokėjimą vieton paprastai gaunamo 8 dolerių, gavo 9,451,753 dolerių čekį. Labai apsidžiaugė. Bet kai nuėjo į banką atsiimti pinigų, jai ten pareiškė, kad tai paprasta kompiuterio... "techninė klaida"...

STATYSATOMINĖ STOTI

Hydro-Ontario kompanija ties Port Hope nupirko 730 akrų žemės kur greitai laiku pasiryžusi pastatyti 2 milijonų kilovatų elektros jėgainę, kuri, numatoma, bus varoma atomine energija.

Ministeris Trudeau išky-la kaip rimtas liberalų kandidatas į lyderius.

ĮŠRASTI VAISTAI PRIEŠ VĖŽIO LIGĄ?

Spaudoje pasklido džiuginanti žinia, kad Japonijoje išrasti vaistai prieš vėžio ligą. Išradėjai esą ne patenkinti, kad peranksti žinia paskelbta, nes dar nebaigti daryti tyrinėjimai. Tačiau teigiama, kad pirmieji bandymai esą labai sėkmingi: jau esą pagydyti asmenų, kiti sveiksta. Vaistai esą daromi iš bakterijų, apdirbamų penicilinu. Jeigu tai bus tikra, tai bus didelė pagalba žmonijai nuo baisios vėžio ligos.

• Astronautinio laivo su raketą Apollo bandymai pasisekė gerai. Apollo sistema bus panaudota žmogui skristi į Mėnulį.

Lietuviai dalyviai evangelikų liuteronų bažnyčių išeivijoje kunigų ir darbuotojų suvažiavime Vokietijoje, Monbachtal/Swarzwalde. Iš kairės: dr. Algimantas Gintautas, sekr. Fr. Slenteris, kun. Juozas Urdze, Pasaulio liuter. tarnybos vokiečių vyr. komiteto pirm. kun. dr. E. Eberhard, garbės senjoras kun. Adomas Gelžinius, Marija Lendraitienė, kun. Julius Stanaitis, senjoras kun. Adolfas Keris, studentas Jonas Jakumaitis ir mokytojas, Vasario 16 gimn., Fr. Skerys.

IVYKIŲ APŽVALGA

"PUEBLO" SAVAITĖS SENSACIJA

Šiaurinė Korėja kuris laikas veržliai pradėjusi puldinti ir provokuoti pietinę Korėją, prieš keliolika dienų pagrobė Amerikos Jungtinių Valstybių žvalgybinį laivą "Pueblo". JAV sako, kad laivas buvęs tarptautiniuose vandenyse, o Pekinas tvirtina, kad JAV laivas tyčia įsi veržęs į teritorinius šiaurės Korėjos vandenius, provokuodamas išplėsti karą Azijoje.

JAV kreipėsi į Maskvą prašydamos tarpininkauti laivo sugrąžinimui, bet Maskva atsisakė. Kanada pasiūlė Korėjos reikalams kontrolinę komisiją. JAV gi nepasidavė, dabar skubiai sušaukti JTO Saugumo tarybą laivo pagrobimo bylai ir Š. Korėjos puldinėjimams prieš pietinę Korėją svarstyti. Bet, nelaukdama, ką Saugumo taryba padarys, Amerika susirūpino sustiprinti savo karines jėgas, kurių gali prireikti, jei tokiu būdu

nebūtų išspręstas "Pueblo" reikalas.

DINGO POVANDENINIAI LAIVAI

Viduržemio jūroje vienas po kito dingo du povandeniniai laivai: vienas, anksčiau, Izraelio vadinamas "Nusileidimas", o po kelių dienų ir Prancūzijos laivas "Minerva". Laivų ieško didelis skaičius įvairių valstybių laivų. Tačiau niekas neišsprendžia misterijos, kodėl vienas po kito dingo du povandeniniai laivai?

Kaip žinoma, Viduržemio jūroje dabar yra daug Maskvos laivų.

MASKVOS PLANAS NAIKINTI LIETUVĄ

Gruodžio 24 d. Valstiečių Laikraštis Vilniuje prasižada, kad "Dar šiame penkmete (ne vėliau kaip 1970 metais) Jurbarkę bus pradėta statyti milžiniška naftos perdirbimo gamykla".

Jau 1966 metų vasarą mus pasiekė žinia, kad eilė lietuvių mokslininkų ir kultūrininkų, daugiausia aukštas pozicijas užimančių 1966 m. kovo 22 d. kreipėsi labai išsamiu memorandumu Sniečkų ir Šumauskų, įrodinėdami ir maldaudami, kad tai įmonė Lietuvių nebūtų statoma (Kad neužterštų Lietuvos žibalu. Taip pat ir rusais).

Pasirodo, kad joki praišymai negelbėjo. Nes Maskvai tos įmonės reiškiniai labai interesuoti, ir Lietuvos interesų ji nepaiso. Įmonė užimsianti mažiausia 400 hektarų plotą.

Niekam nekyla abejojimų, iš kur atsiras Jurbarkę tūkstančiai naftos specialistų... (Elta)

IŠLEISTA SOFIJOS BINKIENĖS

sudaryta knyga vardu "Ir be ginklo kariai"-dokumentų ir, daugiausia, liudijimų rinkinys apie eilės lietuvių pastangas gelbėti vokiečių gestapininkų persekiojamus žmones, daugiausia iš getų pasiūlinusius žydus. Šalia

Lietuvių gyvenimo reiškinių

NAUJIENA VISIEMS NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SKAITYTOJAMS

Artimoje ateityje "Nepriklausomoje Lietuvoje" pradėsime spausdinti V. Mykoliaičio-Putino "Sukilėlių" romano antrąjį tomą. Pirmasis tomas buvo atspausdintas prieš kelis metus. Dabar seks jo tęsinys - antrasis tomas.

LAISVĖS KOVAI

• Dr. Pečiulionytė iš Šveicarijos atsiuntė Jungtiniame Finansų Komitetui 50 dolerių JFK telkia lėšas Lietuvos Laisvės Kovos Metais atlikti numatytiems darbams finansuoti.

• Ypatingieji Tautos Fondo rėmėjai, J. ir B. Tamošauskai įteikė ir šių metų įnašą-100 dolerių. (Elta)

ANSAMBLIS "LIETUVA", kaip praneša Lietuvos spauda, sėkmingai koncertavęs daugelyje Jugoslavijos miestų su sostine Belgradu imamai.

PALANGA BE TILTO

Praėjusį rudenį Lietuvos pajūrį nusiaubęs viesulas nuplėšė ir Palangos jūros tiltą. Liko tik pliki poliai.

Palangos administracija dabar išsirūpino aukštesnės instancijos leidimą ir lėšų tiltui atstatyti. Jau įsakta rengti tiltą atstatymo techninę dokumentaciją. Tikima, kad šis darbas nebus uždelstas, nes Palanga dabar visiškai Rusijos naujosios klasės atostogavietė. (Elta).

nesiliaunančių įtikinėjimų apie "buržuazinių nacionalistų talkininkavimą" gestapininkams, ši knyga, be abejo, rodo kitą medalio šoną.

E. MASKVINIS PAVĖROVAS

A. Sniečkų Vilnių sušauktame menininkų susirinkime įsakė: ...be aiškios liaudiškos, partinės pozicijos nė vienas kūriny, kiek bebūtų ieš-

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ III-joje TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE dalyvaujančių ratelių registracija vedama iki š. m. vasario mėn. 5 d. Ne užsiregistravusieji rateliai kviečiami iki vasario 5 d. užsiregistruoti k-to sekretorės adresu: Regina Kučienė, 8626 So. Mobar Ave., Chicago, Illinois, U.S.A.

- Dr. Leonas Kriaučiūnas, Regina Kučienė, Vytautas Radžius, Jonas Paštukas tautinių šokių šventei rengti k-to nariai; Bruno G. Shotas, Bronė Jameikienė, Leokadija Braždienė ir muz. Jonas Zdanis Lietuvos Tautinių Šokių Instituto nariai sausio 13-14 dienomis dalyvavo J. Matulaitienės atvykimo proga sukviesiuose pasitarimuose su Chicagos šokių ratelių vadovais.

Dviejuose susirinkimuose tautinių šokių ratelių vadovai buvo plačiai supažindinti su šventės programa ir jos išpildymu.

J. Matulaitienė stengsis aplankyti visas didesniausias lietuvių kolonijas ir su tautinių šokių ratelių vadovais išsiaiškinti šventės programos klausimus.

- Marijos aukštesniosios mokyklos mergaičių choras, vadovaujamas seselės Bernardos, dalyvaus tautinių šokių šventėje ir dainomis palydės kai kuriuos šokius.

Choro įjungimas į šventę praturtins ir pajvairins šventės programą.

koma naujovių, neturėjo rimto visuomeninio poveikio.

• Gruodžio 20 dieną visoje Sovietijoje buvo metinė čekistų pagarbinimo diena. Ši tikroji ir svarbiausia bolševikinės valdžios atrama, neprilygstamu terorizmu išlaikusi bolševikus valdžios sosto 50 metų. E.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE
INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

Redaktorius Jonas Kardelis
Administratorius Pranas F. Paukštaitis.

Tel. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal-- Quebec-- Canada.

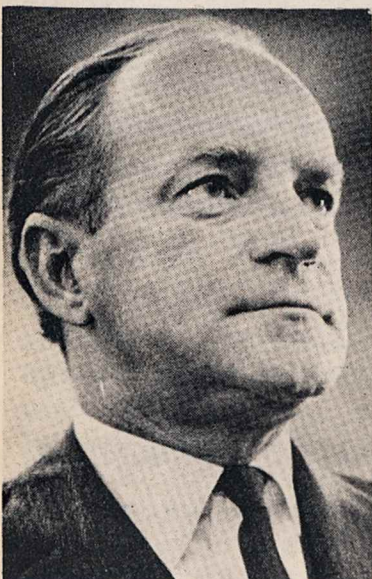
Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$6.00 Canada\$6.00
Amerika ir P. Amerika..\$6.50 America & S. America..\$6.50
Visur kitur\$7.00 Other Countries\$7.00
Atskiras numeris\$0.15 Single copy\$0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

VLIKo pirmininko pareiškimas lietuviams

VLIKo pirmininkas
Dr. J.K. Valiūnas.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimties metų sukakties proga kreipiuosi į Jus, brangūs broliai ir sesės pavergtoje tėvynėje ir laisvajame pasaulyje, Vyriausio Išlaisvinimo Komiteto, visų laisvų lietuvių politinės vadovybės vardu. Šią sukaktį minime su giliu liūdesiu širdyse, nes Lietuva vėl neša sunkią okupanto priespaudą, o nemaža tautos dalis yra atskirta nuo tėvynės. Nežiūrint to, visi mes šia proga ryžtamės daryti visa, kad Lietuva vėl ko greičiau atgautų valstybinę nepriklausomybę, o mūsų tauta galėtų laisvai ir niekieno nevaržoma vykdyti savo istorinę paskirtį. Į ateitį žvelgiame su viltimi, nes lietuvių tauta istorijos elgoje įrodė, kad ji pajėgi kūrybingai tvarkyti savo valstybinį bei ūkinį gyvenimą ir verta dalyvauti kultūringų tautų bendruomenėje.

Daugiau kaip prieš 700 metų lietuvių tauta, karaliaus Mindaugo vadovaujama, sukūrė stiprią ir pažangią valstybę, o ano meto tarptautinės bendruomenės pilnai pripažintą. Ir tik po ilgo, šimtmečius trukusių kovų, plėšrių kaimynų ji buvo parblokuota ir pavergta. Tačiau, nebudama svetimųjų priespaudos, ji kurstė laisvės kibirkštis, kol 1918 metais Vasario 16 Akto ji vėl pasiskelbė grįžtantį į nepriklausomą valstybių šeimą, ir savanoriai tą Lietuvos Tarybos nuosprendį patvirtino savo gyvybės aukomis.

Nepriklausomos Lietuvos kultūrinį ir ūkinį suklestėjimą 1940 metais Sovietų Rusija vėl klas-tingai nutraukė, nepaisydama savo tarptautinių

išpareigojimų. Gausios partizanų aukos Lietuvai laisvės nesugrąžino, bet jų heroiški žygiai liko kaip neišdildomas liudijimas, kad lietuvių tauta savo laisvę brangina labiau, nei visa kita. Partizanų palikimas ir Lietuvos valstybės nemari idėja įkvepia kiekvieną lietuvių, kur jis bebūtų, kovoti iki laimėjimo ir pilnutinės nepriklausomybės atstatymo.

Prieš 50 metų, nors daugiau kaip po šimtmečio vergijos-buvom silpni, bejėgiai, o mūsų laisvės siekimas kitiems buvo svetimas ir nesuprantamas, bet Lietuvos nepriklausomybė buvo atstatyta. O šiandien lietuvių yra pasiekusi tokio kultūrinio lygio, kuriame jokios vilionės, jokios prievartos priemonės jos laisvės troškimo nebeužslopins. Ji gerai supranta, kad tik savoje, nepriklausomoje valstybėje ji gali pilnai išplėtoti savo tautinę individualybę ir atsiekti aukščiausios dvasinės ir medžiaginės gerovės. Valstybinė sąmonė lietuvių tautoje jokiais apgaulingais įtikinėjimais nebesunaikinama.

Suskaldyta Europa laukia politinio sprendimo, kuris neišvengiamai ateis. Tada ir Lietuvos laisvės klausimas iškilis. Dabartinės jos vergijos laikinumą geriausiai liudija daugelio valstybių vyriausiųjų pilnas Lietuvos nepriklausomybės de jure pripažinimo palai-kyimas ir Lietuvos diplomatinį atstovybių respektavimas. Visame pasaulyje tautų veržimasis į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą eina nesulaikoma banga. O ir sovietinėje imperijoje, mūsų da- niaus žodžiais tarant, nesunku nujauti pavasario eismą Karpatų kalnais. Bolševizmo pavergtųjų tautų dvasinis prievartavimas ir nuolatiniai medžiaginiai nepritekliai prieš žmogaus prigimtines įstatymus sukurtą imperiją veda į neišvengiamą sugriuvimą. Jaunosios sovietinės kartos nerimas nenuslopinausiai prasi-veržia ir atidžiai sekamas laisvame pasaulyje. Rašytojų ir intelektualų drąsūs maištavimai prieš dvasinės prievartos siste- mą yra geriausia sėkla, iš kurios išaugs visų komu- nizmą pavergtųjų tau-

Praėjusių metų Montrealio NL Spaudos baliaus karalaitės rinkimų finalas: Vidury 1967 metų Spaudos baliaus karalaitė-Laila Sarkaitė, ir princesės: kairėje D. Kudžmaitė, dešinėje A. Skrupskytė. Be to, matome kitų metų karalaitės: kairėje Renatą Lukošiusaitę ir dešinėje Ramunę Kudžmaitę. Kas bus jų vietoje šių metų baliuje?

Foto: Tonys studio-Laurinaitis.

kanados LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Krašto Valdyba, 941 Dundas St. West, Toronto 3, Ont.
Telefonas 535-9397 pasiekiamas bet kuriuo laiku.

APLINKRAŠTIS Nr. 24
I. KLB Krašto Tarybos rinkimų reikalu.
Septintosios KLB Krašto Tarybos rinkimų Vyriausioji Komisija, savo pirmajame posėdyje, pa-

tų, o kartu ir Lietuvos laisvę.
Brangūs lietuviai pavergtoje tėvynėje! Su pasigerėjimu sekame visas Jūsų pastangas ir laimėjimus lietuviškosios kultūros kūryboje. Su užuojauta stebime Jūsų tvirtą ir nepalūžtančią laikyseną dvasinio prievartavimo, tautinio ir religinio persekiojimo, medžiaginio ir moralinio teroro sąlygose. Mes pasitikim, kad Jūs, kaip ažuolai drūti, išliksite ten, prie Nemunėlio ir sulauksite Lietuvai užtekėsiančios nepriklausomybės aušros. Jūsų broliškas susipratimas ir tvirtas lietuviškas ryžtas Jums padės išlikti ir nepalūžti.

Iki Lietuva vėl atgaus nepriklausomybę, visi lietuviai, tiek pavergtoje tėvynėje, tiek laisvame pasaulyje siekiame intelektualinių aukštumų ir tobuliausių kultūrinių laimėjimų, nes juo aukščiau tose srityse iškilime, juo lengviau bus numesti okupanto jungą ir atgauti garbingą vietą laisvųjų tautų šeimoje.

Lietuvių išeivija, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vadovaujama, daro visa, kad laisvės valanda išmūstytų Lietuvai ko greičiausiai. Šios didžiosios sukakties proga 1968 metus paskelbė Lietuvos Laisvės Kovos Metais ir pasiryžome sustiprinti pastangas atstatyti Vasario Šešioliktosios Akto galiai. Tikime, kad Aukščiausias laimins mūsų ryžtą ir žygius, o Jus, okupacinės priespaudos slegiamus, sustiprins ir priartins Lietuvai laisvės Aušrą.

Tegyvuoją laisva ir nepriklausoma Lietuva!

INFORMACIJA -
siskirstė pareigomis sekančiai: pirm. H. Stepaitis, sekretorius-St. Grigaliūnas, nariai-K. Manglicas, inž. V. Matulevičius ir St. Puvaskis.

Komisijos adresas: St. Grigaliūnas, 6 Crown Court, Toronto 18, telef. 259-5770.

Vyr. Rinkimų Komisija prašo apylinkių valdybas galimai greičiau, bet ne vėliau 1968 m. vasario 25 dienos, sudaryti apylinkių rinkimų komisijas ir pranešti jų sąstatą ir adresą. 2. Apylinkėms siunčiame pavyzdį: Vasario 16 rezoliucijos, kurią paruošė Vlik-as. Būtų gerai, kad toji rezoliucija, priimta Vasario 16 - sios minėjimo, po to patektų į vietos spaudą ir radiją.

KLB Krašto Valdyba
● Garbė Tau jungtis į knygnešių, Vasario 16 signatarų, savanorių, karių ir partizanų gretas ir remti Lietuvos laisvės kovą.

VYSKUPAS V. BRIZGYS

APIE KOPLYČIĄ ROMOS ŠV. PETRO IR POVILO BAZILIKOJ

Brangūs Lietuviai, kreipiuosi į jus ne eiliniu reikalu, kuris ateityje nepasikartos. Lietuvos vyskupas dar laisvės metais svarstė galimybę sukurti kokį nors lietuvių paminklą šv. Petro bazilikoje Romoje. Pasaulio ir Lietuvos tragedija sukludė jiems tai įgyvendinti.

Tuoju po antrojo pasaulinio karo vyko po šv. Petro baziliką archeologiniai tyrinėjimai. Jų metu buvo po 1700 metų atkastas šv. Petro karstas. Prieš tai jis buvo patikrintas tik imperatoriaus Konstantino laikais. Atkastoje erdvėje nutarta įruošti keltą koplyčias. Tada buvo galimybė ir lietuviams vieną gauti. Arkivyskupas Metropolitas Juozapas Skvireckas (mirė 1959. 12. 3) ir vys-

PERSITVARKĖS KLB POLITINIS KOMITETAS šiomis dienomis turėjo pirmąjį posėdį, kuriame peržvelgė artimiausios ateities darbus ir pasiskirstė pareigomis: A. Nausėdas - pirmininkas, J. Kaunaitė ir A. Mažeika - sekretoriai, adv. G. Balčiūnas ir B. Sakalas - nariai. Lietuvių atstovai Baltų Federacijoje - J. R. Simanavičius ir A. Nausėdas.

Naujasis komiteto pirmininkas yra jaunosios kartos atstovas, baigias humanitarinių mokslų magistro diplomą darbą. Iki šiol jis aktyviai reiškesi liet. sportiniame judėjime, buvo liet. sporto klubo Londone treniruotojas, dalyvauja anglų sporto spaudoje ir padėjo redaguoti sporto skyrių Kanados Šimtmečio Lietuvių leidinyje.

LAISVĖS KOVŲ METAU laukia mūsų darbų, o taip pat ir lėšų. Lietuvos Valsybės Atstatymo Penkiasdešimties Metų Jungtinis Finansų Komitetas Kanadoje prašo įsiųsti aukas Lietuvos laisvinimo reikalams šiuo adresu: Mr. VI. Kazlauskas, 20 Brumell Ave., Toronto 9, Ontario. Ŗekius ir perlaidas rašyti "Lietuvos Nepriklausomybės" vardu.

Skyrių veda skautininkas L. Eimantas
1496 Mardell Place, London, Ontario, Canada

PAKEISTA TAUTINĖS STOVYKLOS DATA
Stovyklos vadyba buvo nustačiusi V-tos Tautinės Stovyklos datą 1968. VIII. 18-31 d.

Nors šis nutarimas buvo, bet iš Chicago atėjo pasiūlymas V Tautinę stovyklą pradėti tuoj po lietuvių tautinių šokių šventės, Chicagoj, kurioje suplauks daug lietuviško jaunimo, kurio tarpe būsią nemaža skaučių-skautų. Jiems, ypač iš tolimųjų vietovių, būtų daug patogiau po tautinių šokių šventės tiesiog vykti į V-Tautinę Stovyklą.

Todėl stovyklos valdyba stovyklos datos klausimą persvarstė ir balsų dauguma nustatytas jau galutinis toks V Tautinės stovyklos laikas: 1968. VII. 8-20 d. d. Stovykla, kaip žinoma, vyks Rako stovyklavietėje.

Norint tvarkingiau, sklandžiau ir geriau sto-

tu reikalu prašymą šv. Petro bazilikos administracijai. Teigiamas atsakymas buvo gautas liepos mėnesį. Žodžiu ir raštu yra sutarta, kad šv. Petro bazilikos kriptoj, arti šv. Petro karsto bus iškasta ir įruošta lietuvių tautos vardu koplyčia. Šv. Marijos Gailestingumo Motinos-Aušros Vartų Vilniuje titulu koplyčia bus skirta lietuvių tautos karinių atminimui. Alto-rius sienoje bus Aušros Vartų-Gailestingumo Motinos paveikslas mozaikos kopija. Dviejų sienų, kiekviena po 32 ketvirtainius metrus, ir tokio pat ploto lubų bei grindų projektus paruos lietuvių menininkai. Apie visus projektus, Garbės ir Darbo Komitetus visuomenė bus informuojama.

Koplyčia turėtų būti viso pasaulio lietuvių paminklas. Prašome todėl kiekvieną lietuvių prisidėti nors mažą auką. Labai pageidautina, kad šiam tikslui būtų sudarytas komitetas kiekvienam kra-

vyklavimą pradėti, parengiamuosius darbus reikės atlikti prieš tai. Todėl netrimis-keturiomis dienomis anksčiau stovyklavietėn turės nuvykti mūsų pradininkai-pionieriai ir paruošti visas išikurimo sąlygas.

Tautinė stovykla reikšis kontinentais, rajonais, vietovėmis bei atskirais vienetais. Kanados rajonas turės savo pastovyklą. Sesės ir broliai vadovai, iš kalno pagalvokime, pasvarstykime ir papla- nuokime, kaip mūsų pastovyklė turėtų atrodyti. Kaip ir visa V-toji Tautinė stovykla ir mes plačiai visuomenei ir savo tarpe turime parodyti, kad lietuviška skautija yra giliai tautiškai sąmoninga, kūrybinga, gerai organi- zuota ir turinti jaunimui ugdyti, didžią ir kilnią idėją.

L. E - tas.

LOS ANGELES

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Vasario 11 dieną mes švėsime Lietuvos 50 metų Nepriklausomybės atstatymo sukaktį. 10.30 šv. Kazimiero bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos su pritaikintu pamokslu. Po to Hilton-Staler viešbutyje iškilmingas akas ir programa. Dalyvauja Vliko pirmininkas dr. Valiūnas.
● Margio Matulionio ir Laimos Stančikaitės vestuvės įvyks birželio 22 dieną Los Angeles šv. Kazimiero bažnyčioje. Jaunasis yra baigias ruošti literatūros daktaro laipsnį, o Laima mokytoja.

Visos išlaidos siektų apie 70.000 dolerių. Viso pasaulio lietuviams tai nedidelė suma. Jeigu laiku surinksime lėšas, koplyčia gal bus įrengta 1968 metais. Pasiryzkime ir sukurkime mūsų tautos paminklą šalia šv. Petro karsto Romoje.

Generolo dialogas su redaktorium

1967 metų "Nepriklausomos Lietuvos" Nr. 47/1072/ buvo idėtas straipsnis, įvardytas: KARNEI KOVAI PASIRUOŠTI FONDAS?, prie kurio redaktorius idėjo savo prierašą. Į tą prierašą atsiliepa Generolas Profesorius Inžinierius Stasys Dirmančas, kurio mintys, pasakytos Čikagoje prie paminklo kritusiems už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę redaktoriaus buvo įvardytos aukščiau sumintu vardu. Dabar, Gen. St. Dirmančiui atsakant į redaktoriaus prierašą, vyksta dialogas.

Ačiū Redaktoriau-Veterane, kad neįmetė mano rašinio į krepšį, kaip tai padarė kiti trys mūsų spaudos organai. Ir jiems nusilčiau žiniai. Spausdinti neprašiau. Respektuojau redaktoriaus teisę dėti ar nedėti. Suvokiu, kuriais sumetimais ir Tamsta neįdėjote mano kalbos viso teksto. Pozicija visuomet pageidauja karsto tylos ir ramybės. Rusijoje prieš revoliuciją ir buvo Tyla, Ramybė ir Dievo Gėrybė (Tiš da glad, da Božia blagodat). Visai vietoje pakabinote užvardijime storą klausimo kabliuką. Nes klausimą pripažinote "nepaprastai didelės svarbos". Atseit-reikalingas aptarimo, diskusijos.

Red.: Ne, gerbiamas Generole: nei pozicija, nei opozicija, nes Nepriklausomai Lietuvai tėra tikrai viena pozicija: Laisvė ir Nepriklausomybė Lietuvai, o iš-eivijoje ar tremtyje-lietuvybės išlaikymas, kaip dalis pirmojo ir didžiojo tikslas. Įrodymas: Kai Vliko

Generolas Stasys Dirmančas.

pirmininkas / tada V. Sidzikauskas / netinkamai pasisakė dėl Lietuvos ribų, ne-bodamas lietuvių tautos nusistatymo, kurį pareiškė Lietuvos Steigiamasis Seimas, visų atvirumu buvo pasisakytas prieš tautos valios nebijimą.

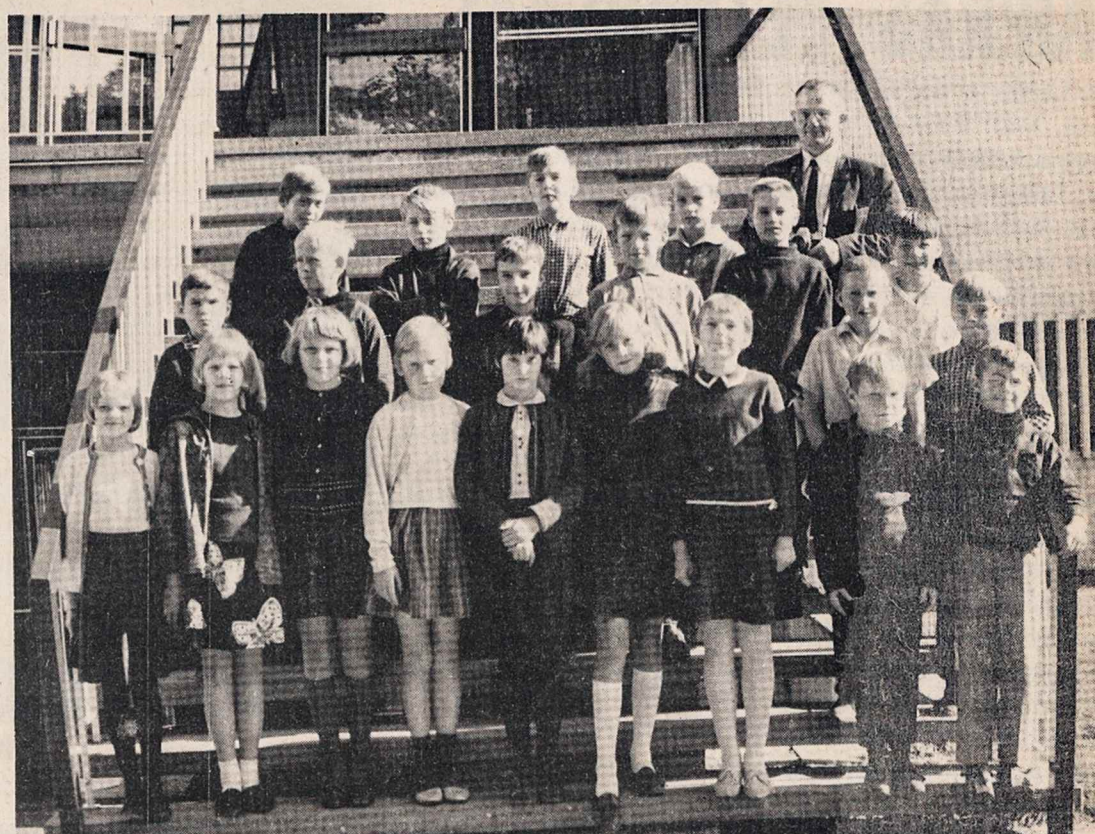
Kai dėl dalies straipsnio nedėjimo, tai buvo padaryta visai ne dėl "Tylos ir ramybės", bet kultūrininko-Profesoriaus vardo orumui išlaikyti, ypač, kad chorai ir šokių ansambliai minimam fondui nekenkia, bet gali gerai padėti, tat

ir juos reikia laikyti, kaip fondo talkininkus. 2/. Taip. Reikia aptarimo. Bet redaktorius mano, kad Generolo projektuojamas fondas faktinai jau yra. Kam gi daugi ausia ir svarbiausia reikalingos neliečiamos sumos, kapitalas Lietuvai formuluojamas, kaip ne Lietuvos laisvei? Šie fondai yra JAV ir Kanadoje, tokie reikia sukurti ir kitose lietuvių kolonijose. Tai ir yra pradžia Gen. Dirmančo pageidaujamo fondo.

Dabar dėl Redakcijos prierašo ir pasiūlykimo "ordenuotais generolais" klausimo. Jau tokia tve-rinių, žmonėmis vadinamų, įgimta silpnybė, kad jiems patinka išpuoti ir matyti išpuoštais savo vadus, politikus, dvasiškius ir karius, gynėjus, puolėjus bei teisėjus, visais tais blizgučiais (net kiek rizikuodamas) papuošiau švenčių eglaitę. Kodėl ir suaugusiems kartais nepažaisli? Ar tai kitiems kenkia? Viešai to nepadarėčiau, vengdamas įžeisti tų, kurie mane gera intencija apdovanojo. Įsiūtę ir kraujuose išsimaudę raudonarmiečiai ir matrosai buvo įpratę seno režimo generolus vadinti kraugeriais (krovopijcy). Jiems gyviems iš odos lupdavo lampus, o antpečių žvaigždeles įkaldavo į kumų trijų colių vinimis. Tokia buvo mada. Tokia buvo mada. Mūsų Respublikoje mada sušvelnėjo. Tamsta jos neužmiršai: rašai "mūsų ordenuoti generolai". O

pulkuoliai, puošėsi senovės Romos legionieriais, dabito buvo porevoliuciniai Napoleono kariai... Ir kariams nusibosta voliotis po šlapius arimus, mėnesiais gyventi ir mirti patvinusių apkasų purve ar pelkių ir balų dumblyje. O tie ordentai ir kryžiai kartais visai netikėtai, "kaip iš dangaus" nukrinta. Kas galėjo tikėtis, kad šių metų lapkričio mėnesį mano, 80-metų senumo krūtinė bus papuošta Ukrainiečių Tautinės Respublikos Prezidento skirtu ordenu. Nedera užgauti gražinimu, atsisakymu. Mano asmeninę pažiūrą į ordenus dalinai nušviečia faktas: I-jo Pasaulinio karo pirmųjų mėnesių karščiausiam ugnį laimėjau net keturias dekoracijas. Ne bet kokias, ne "už tarnybą", bet už kovas, "su kardais". Buvo ten ir mano vardo du Stanislavai, su lenkiškų spalvų kaspainais (buv. Žečpospolitos atminimui). Buvo ir šv. Onos. Net antro laipsnio. Kai susilaukiau sūnaus, tai per pirmas Kalėdas visais tais blizgučiais (net kiek rizikuodamas) papuošiau švenčių eglaitę. Kodėl ir suaugusiems kartais nepažaisli? Ar tai kitiems kenkia? Viešai to nepadarėčiau, vengdamas įžeisti tų, kurie mane gera intencija apdovanojo.

Red.: Ordinių klausimas buvo gyvas ir nepriklausomybės laikais. Ordinais, kai jų pagausėjo "už tarnybą" ir be tarnybų, buvo pasidaryę pajaukos objektu. Tada jau buvo išstaiškinta, kad ordinai yra rimtas pagrindas kariams mūsų laukuose, gelbstintiems, gyvybės rizikos auka, kitų žmonių gyvybės ir už labai rimtus iš-

Didžiausioji Vasario 16 gimnazijos, pirmoji, klasė. Klasėje 21 mokinys: 14 berniukų ir 7 mergaitės. Pirmoje eilėje /iš kairės/ stovi: Marytė Palavinskaitė, Barbora Demelkytė, Regina Oldinskaitė, Brigita Dirmauskaitė, Angelė Vilčinskaitė, Monika Garganaitė, Sigita Mačionytė, Pranas Dirmauskas, Algis Rudzevičius; antroje eilėje: Algis Kiškauskas, Anasas Jurkys, Ronaldas Lipšys, Viktoras Maurukas, Arvydas Dapkus, Vytautas Subačius; trečioje eilėje: Tomas Žemaitaitis, Raimondas Adomonis, Artūras Surblis, Rolandas Tendziagolskis, Vytautas Ozubėnas, Valentinas Grovas ir klasės auklėtojas kun. Jonas Dėdinas.

kaip jaustųsi mūsų generolas blogai sukirptuos ir pasiūtuose pliuoruose be jokios žvaigždės ar kryželio pasiūstas reprezentuoti valstybę į Anglijos karaliaus vainiką, Hitlerio gimtadienį švęsti ar vizituoti poulitmatumo lenkų monarchijos prezidentą ar už jį aukštesnį Rydą? Apdriskusio ir nevalyta avalipe ir Stalinas nepriimtų.

Red.: Ordinių klausimas buvo gyvas ir nepriklausomybės laikais. Ordinais, kai jų pagausėjo "už tarnybą" ir be tarnybų, buvo pasidaryę pajaukos objektu. Tada jau buvo išstaiškinta, kad ordinai yra rimtas pagrindas kariams mūsų laukuose, gelbstintiems, gyvybės rizikos auka, kitų žmonių gyvybės ir už labai rimtus iš-

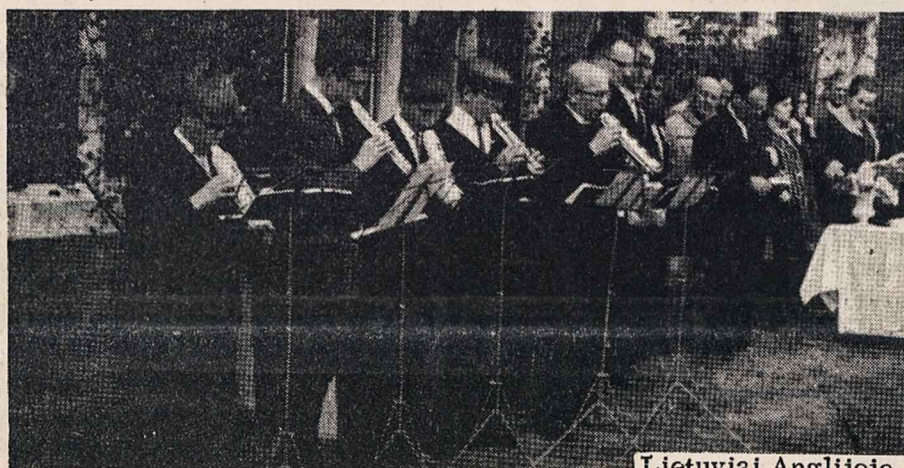
radimus arba panašius dalykus. O visa kita, tai, kaip gerb. Gen. Dirmančas padarė, - tikrai tinka nebent eglutėi papuošti.

Apsirengimo padarumas, žinoma, su ordinu is nieko bendra neturi.

Kai dėl atsisakymo padarumo, tai mūsų nuomonės nesutampa. Dr. K. Grinius atsisakė priimti ordiną iš Mussolinio, o šis red. - iš kaimyno Ulmanio. Yra atvejų, kai ne tik galima, bet ir reikia atsisakyti. Labai gaila, kad neatsirado žmonių, kurie būtų atsisakę priimti ordinus iš Stalino, Chruščovo, Hitlerio. Ar Gen. Dirmančas ir tokiu ordinu apsidžiaugtų?...

Red.: Rimtesnis priekaištas slypi žodžiuose: "...milijonus litų išleido, kaip dabar matome, ne kariams tikslams". Mantas

ir dabar nėra žinoma ir laikau tai žurnalistine antim. Man yra žinoma, kad mūsų Respu-je: 1. Visos išlaidos buvo daromos prisilaikant detalaus biudžeto. 2. Visą biudžetą nusistatydavo vyriausybė, o ne kiekviena ministerija skyriumi. 3. Valstybės išdardas buvo vienas ir vieno Finansų ministerio žinioje. 4. Be Finansų ministro lešų naudojimą pagal biudžetą sekė Respublikos Kontrolierius. Neretai kontrolė dėjos daugiau nusimananti karybos reikaluose, negu kvalifikuoti pareigūnai. Štai pavyzdys iš mano patyrimo. Kai karininkų suaukotų ir dalių t.v. ekonominių (sutaupty) sumų pasiryžau 1930 V. D. metais pastatyti skulptoriaus V. Grybo projekto paminklą A. K. šefui Vytautui Didžiajam. Nukelta į 7 psl.

Lietuviai Anglijoje. Nottinghamo Liet. Jaunimo Židinio muz. ansamblis Liet. Sodyboje liet. saskrydžio metu. Iš kairės Pranas Seilius, Albinas Vitkauskas, Jonas Mineikis, Petras Viržintas, vedėjas kun. Aleksandras Geryba ir kt. Foto Henriko Gaspero

Gedimino Laiškai

13. 1324 M. BIRŽELIO 1 D. POPIEŽIAUS JONO XXII LAISKAS VOKIEČIŲ ORDINUI

Jonas XXII ir t. t. mylimiems sūnams vargšų ir ligonių globėjos, šventosios Jeruzalimiškės Marijos teutonų [ordino] magistrui ir broliams [siunciai] pasveikinimą ir t. t. Šviesos tėvas, iš kurio, kaip žinoma, nusileidžia kiekvienas gėris ir kiekviena tobulybės dovana, lietuvių ir daugelio rusų karaliaus, kilnaus vyro Gedimino dvasią, atrodo, kaip sužinojome iš jo nuolankiausių mums ir mūsų broliams, šventosios Romos bažnyčios kardinolams, atsiųstų laišku, parengę pažinti ir priimti katalikų tiesos šviesą; dėl to pagal to paties karaliaus nuolankų bei primygtinį pageidavimą pasirūpinome pasiųsti į tą kraštą garbingą mūsų brolių, Elektos vyskupą, Bertoldą ir jo kardinolą, Aniciją diecezijios švento Teofredo vienuolyno abatą, Bertrandą, vyrus tikrai mokytus, anksčiau puikiai pasipatįjusius didesniais ir sunkiuose reikaluose bei karštus katalikų tikėjimo platintojus, specialiais apaštalių sosto pasiuntiniais, turėdami viltį, kad iš jų rankų taisi karaliaus ir kiti minėtojo krašto kunigaikščiai bei kilmingieji su savo žmonėmis, atgimę per švento krikšto vandenį, priims tikrą bei šventą katalikų tikėjimo mokymą ir evangelijos tiesą.

Kadangi tasai karaliaus dėl kai kurių neišspręstų, ginčijamų ir neaiškių klausimų - visa tai jis išdėsto laiškuose, - skųsdamasis juomis, neatsisako paklusti mūsų ir pasiųstieji nuo ponų apaštališkojo mūsų bažnyčios teismui, dargi net

prašo su patikėjimu mūsų pagalbos tuose reikaluose, mes, trokšdami, kad jis ir visi netikintieji atsiverstų į katalikų tikėjimą, ir norėdami, kiek mes su Dievo pagalba įstengiamė, palankumu visatai ugdyti ir geradarijoms skatinti, jus visus labai prašome, raginame bei reikalaujame, griežtai įpareigodami paklusti šventosios klusnybės įžadui, kad, kai tik tasai karaliaus, Dievui padedant, priims katalikų tikėjimą, jūs visiškai liautumėte daryti jam ir jo karalystės žmonėms kokių nors nemalonių, nuostolių bei skriaudų; dargi mes norime, kad jūs su tuo karaliumi ir kitais to krašto asmenimis, kurie atsivers į katalikų tikėjimą, gyventumėte broliškai ir taikoje, be kurios negali būti tikrai kamai garbinamas taikos kūrėjas. Mes gi, kadangi pagal apaštališkesiems visiems skolininkai teisybėje, dėl aukščiausių minėtų neišspręstų, ginčijamų ir neaiškių klausimų po to karaliaus atsivertimo į katalikų tikėjimą galvojame nedelsiant įvesti aukščiausią teisingumą ir tuo būdu įgyvendinti apaštališkąsias pareigas rūpintis [visais]. Duota Avinjone, birželio 1 d., aštuontaisiais [popiežiavimo] metais.

14. [1324 M.] POPIEŽIAUS LEGATŲ PASIUNTIJŲ PRANEŠIMAS Tebus jums žinoma, kad mes... pasiųstieji nuo ponų apaštališkojo mūsų bažnyčios teismui, dargi net

po ir nuo Rygos miesto tarybos pas Lietuvos karalių... atvykome į jo miestą Vilnių šeštadienį po Visų šventųjų šventės; apie misparų metų jis pakviesdino mus pas save. Kai atvykome pas jį, jis sėdėjo su tarėjais savo menėje; mes įteikėme jam ponų legatų, pono arkivyskupo, Ezelio ir Dorpato vyskupo bei Rygos tarybos laiškus; jis juos priėmė maloniai.

Paskui jam pasakėme, kad padavėme apaštališkojo viešpaties ir aukščiausių paminėtų ponų pavedimą turime su juo aptarti reikalus; jis atsakė, kad tas laikas nepatogus, nes mes atėjome tiesiog iš kelionės ir po jos nuovargio mes turį pailsėti, būti geros ir džiaugsmingos nuotaikos.

Sekantį rytą mes nuėjome pas brolius pranciškonus klausyti mūsų ir prieš mūsų kalbėjoms su broliu Mikaloju, klausdami jį, ar karalius yra to paties nusistatymo, kaip jis buvo rašęs apaštališkajam viešpačiui ir visam pasauliui, primygtinai prašydami jo patarimo; iš jo mes sužinojome, kad jis priklauso karališkajai tarybai; [jį prašėme], kad dėl krikščionybės meilės mus pamokyty, kokiū būdu mes galėtume atlikti apaštališkojo viešpaties mums pavestą reikalą; jis atsakė, kad ankstesnis [karaliaus] nusistatymas yra pakitęs tiek, kad jis visai nebeneris priimti Kristaus tikėjimo; tačiau jokio kito patarimo iš jo negalėjome išgauti ir taip įėjome į bažnyčią klausyti mūsų.

Po mūsų kalbėjoms su broliu Henriku ir Bertoldu, broliais pranciškoniais, teiraudamiesi patarimo, kaip ir ankstesniu atveju; jie atsakė, kad karalius turėjęs gerą pasiryžimą, bet, deja, susiklosčius kitoms [aplinkybėms], jis visiškai pasikeitęs ir pasidaręs priešinąs; jie patys per visus metus nėra buvę jo taryboje, o dalyvaudavo tik

brolis Mikalojus, kurį jie net įtarė dėl to nelaimės ir dėl atsigręžimo nuo to kilnaus pasiryžimo, kuris gavo pradžią šventosios dvasios įkvėpimu.

Tuo tarpu, kai buvome mūsų karalius pasiuntė [pakviesti] brolių Mikalojų; mes gi po mūsų norėjome grįžti į svetainę, brolio Bertoldo lydimi; atvyko karaliaus pasiuntinys ir pašaukė brolius Bertoldą ir Henriką pas karalių.

Po valgio karalius pasiuntė [žmogų] pakviesti mus; atėję mes radome jį savo menėje drauge su savo tarėjais, kurių buvo apie dvidešimt; tai mums labai nepatiko, nes tikėjome jį rasti patį vieną. Po to, kai pasitarėme tarpusavyje, mums tapo aiškus tas jo sumanymas: iš čia mes supratome, jog jis yra atsisakęs [ankstesnio pasiūlymo]; norėdami laimėti jo palankumą, mes pradėjome kalbėti apie ponų [legatų] atvykimą ir apie procesą prieš [teutonų ordino] brolius ir apie belaisvių ir jų turtų sugrąžinimą po taikos sudarymo; dėl to jis labai dėkojo ir džiaugėsi.

Paskui jam papasakojome, kokiū būdu jis savo laiškus buvo pasiuntęs ponams Rygos tarėjams, pažymėdamas, kad negalys siųsti savo pasiuntinių į tą miestą, o jis kelyje buvo suimtas, badu marintas ir žiauriai nukankintas; jis prašė [Rygos] tarėjų, kad jie patys ką nors iš saviškių nusiųstų su jo laiškais ir jo reikalais pas apaštališkąjį viešpatį ir kad nesi-gailėtų išlaidų, nes atėjęs laikas, kuris tuo nežymiu daiktu sprendžia tikrai didelį dalyką; dėl to apsidžiaugę tarėjai pasiuntė mąs... su mūsų laišku pas viešpatį mūsų aukščiausią kunigą, kuris, tarpininkaujant ponui arkivyskupui, mūsų laišką priėmė su neapkomu džiaugsmu ir liepė sekančią

dieną sušaukti į konsistoriją kardinolus ir jiems išdėstė mūsų valią pagal tai, kas buvo rašyta mūsų laiške; ten buvome ponas arkivyskupas ir aš.

Bet [popiežius] taip greitai negalėjo rasti tinkamų asmenų tokiam dideliui ir išganingam darbui įvykdyti; tačiau, praėjus vos trumpam laikui, jis pasiuntė garbinguosius Kristuje tėvus ir ponus... su pilnais įgaliojimais pagal mūsų pageidavimą, kaip jūs buvotė rašę apaštališkajam viešpačiui ir arkivyskupui; jie, laiminant viešpačiui, sveiki atvyko į Rygą drauge su ponu arkivyskupu, o mūsų pasiuntė pas jus, norėdami perduoti linkėjimus, kad jūsų reikalai klostytųsi vis geriau; jie yra pasiūstę parengti jūsų atsivertimą, kurio siekdami ir jūs, ir jūsų tėvai yra padėję daug pastangų; su dideliu nekanrumu jie nori jus pamatyti, nes jie yra pasiūstę dėl jūsų išganyti ir dėl jūsų karalystės išaukštinimo.

Po to karalius paklausė, ar mes žinome, kas buvo parašyta laiškuose, kuriuos jis buvo paskyręs apaštališkajam viešpačiui, ponui arkivyskupui ir visam pasauliui.

Atsakėme, kad laišku mintis buvo ta, kad jis noris priimti Kristaus tikėjimą ir apsikrikštyti. Tada jis atsakė, kad nebuvo liepęs to rašyti, tačiau, jei brolis Bertoldas tai parašė, tai tegu ant jo galvos ir krinta. „Bet jie kada nors galvojau apie tai, tepakrikštyja mane velnias“.

Paskui jis tvirtino, jog apaštališkąjį viešpatį jis noris laikyti tėvu, kaip rašė, nes „jis yra vyresnis už mane; ir kitus tokius [asmenis] laikysiu tėvais, ir pona arkivyskupą panašiu būdu laikysiu tėvu, nes jis yra vyresnis už mane; o tuos, kurie vienmečiai su manimi, laikysiu broliais, o kurie jaunesni už mane - sūnumis“;

krikščionims jis leidžias savo Dievą garbinti pagal savo papročius, rusams pagal savo apeigas, lenkams pagal savo papročius, „o mes garbiname Dievą pagal savo apeigas, ir visi turime vieną Dievą“.

Ir, trumpai pasakius, jis išsiaišpatvino laišku turinį, išskyrus tikrai krikštą, - kad jis nenoris krikštytis. Ir dėl to jis pasakė tokius žodžius: „Ką jūs kalbate man apie krikščionis? Kur atrasime didesnių skriaudų, didesnės ne-teisybės, smurto, nedorumo ir turto gobšumo, jei ne tarp krikščionių žmonių, o ypač tarp tų, kurie dedasi dorais vienuoliais, kaip, pavyzdžiui, kryžiuočiai, tačiau kurie daro visokią pikta: jie emė nelaisvėn vyskupus, grūdą juos į kalėjimus ir laikė ten dideliame varge, kol jie nesutiko su jų norais, kai kuriuos ištrėmė, dvasininkus ir vienuolius išžudė, Rygos miestui padarė didžiausios žalos ir nieko neištesėjo, ką jie priesaikomis buvo pažadėję nuo pat pirmojo tosios krikščionybės daigyno atsiradimo; akivaizdžiausiai tai įvyko praėjusiais metais, kai žemės valdovų pasiuntiniai buvo čia, jų visų pritarimu, be jokios prievartos visų krikščionių vardu sudarė taiką ir ją priesaikomis patvirtino ir, be to, babučiaivo kryžių, o tučtuojau po to jie visiškai nieko nesilaikė, ką buvo priesaikomis sutvirtinę, nes nužudė mano pasiuntinius, kuriuos, kaip buvome sutarę, pasiūčiau patvirtinti taiką; bet ne tik juos, o daugelį kitų ir daugelį kartų jie žudė, grobė, rakino pančiais ir žiauriai su jais elgėsi; todėl dėl tokio [jų elgesio] nebeteikiu visomis jū priesaikomis“.

Sekantį dieną mes nuėjome į pranciškonų bažnyčią ir išklauseme mūsų. Po mūsų, kai jau Nukelta į 4 psl.

KIPRAS PETRAUSKAS

Iš Lietuvos atėjo skaudūs žinia, kad Vilniuje mirė didysis Lietuvos menininkas, Lietuvos operos kūrėjas Kipras Petrauskas. Jis mirė 1968 m. sausio 17 dieną, palaidotas sausio 19 d. Vilniaus Rasų kapinėse.

Kipras Petrauskas gimė 1885 m. lapkričio 23 d. Keizurių-Celkinių kaime, Švenčionių apskrityje 1863 metų sukilimo dalyvio vargonininko šeimoje. Pirmasis jo muzikos mokytojas buvo jo vyresnis brolis kompozitorius Mikas Petrauskas, kurio operoje "Birutė" 1906 metais pasirodęs kaip nepaprastai iškilaus balso turėtojas, atkreipė Lietuvos kultūrininkų dėmesį ir buvo pasiūstas į Petrapilio konservatoriją, kur jo mokytoju buvo prof. Gabel, italijos, vadina mos "bell canto" mokyklos atstovas.

Konservatorijoje Kipras turėjo daug gerų mokytojų, atliko gerą praktiką ne tik operos, bet ir dramos meno srityse ir pasiruošė būti visa prasme aktorium.

1911 metais po debiuto Didžiajame Maskvos teatre buvo priimtas į Petrapilio Marijnkos operos teatrą, kuriame dainavo iki 1920 m., kada sugrįžo į Lietuvą, stėjo savanoriu į atkuriamos Lietuvos kariuomenės ir 1920 m. gruodžio 31 dieną įkūrė Lietuvos operą, pastatęs "Traviatą".

Ugi gilius senatvės jis joje dainavo, tikrai retkarčiais išvykdamas gastrolių užsienius. Buvo labai sėslus ir nesiveržė pasaulines platybes, nors tam turėjo duomenų su dideliu kaupu; atsisakė dalyvauti jam siūlomame filme.

Jis mylėjo Lietuvą iš arti /ne "iš tolo"/. Paskutinius kelis metus profesoriaus valstybinėje konservatorijoje kaip dainavimo mokytojas. Gaila, kad neatsirado mokinio, kuris į jį būtų bent panašus, kuriam jis būtų galėjęs perduoti savo mokyklą, savo patirtį ir meniškąjo vaidinimo metmenis.

Kipras buvo gamtos apdovanotas nepaprastais menininko gabumais, kurie meniškąjoje jo asmenybėje

sudarė tobulą harmoniją: unikaliis lyrinis balsas, nepaprastas meniškasis jautrumas, dideli vaidybiniai gabumai ir intuityva, ir meniška figūra. Tai nuostabus derinys, koks tikrai unikališkai gali pastreikti.

Aple Kipro balsą reikia ypač parašyti. Jo balsas nuostabiai lyriškas, nepaprasto švelnumo ir grakštumo, bet toks didelis, kad galėjo tesėti dramatiškiausias partijas. Ypatinga jo balso savybė: jis buvo sumdėtingas, iš kelių tonų/vadinamųjų obertonų, kurie sudarė harmoningą nuostabaus grožio sąskambį. Tame buvo jo grožis ir galybė, ir žavumo paslaptis. Kipras šia prasme buvo pasaulinis unikumas, ypač, kad turėjo nepaprastai platumo, jėgos ir išvermės, o taipgi ir skalės platumo laisvas ribas. Jis niekad nenaudojo falseto/suspaustos gerklės, ne balso stygomis išgaunamas balsas/.

Nenuostabu, kad Lietuvos opera iškart atsistojo ant tvirtų meniškų pagrindų, atsiėmusi, būtent, į Kipro meniškąsias galios autoritetą.

Sąlygos, o gal ir noras, privedė prie to, kad jis ėmėsi dainuoti ir dramatinės partijas, kai buvo perdėm lyrinio balso, ir tas jo balsui pakenkė: pasunkino dainavimą ir sumažino nuostabų jo tyrumą.

Dainavęs apie 80 operų, Kipras sukūrė nuostabių vaidmenų, kiekvieną savaimingą, originalų ir nepakartojamą. Tai didelio talento menininko savybė. Kipro masto dainininko ir aktorius artisto Lietuvai reikės laukti šimtmečius.

Kipras puoselėjo ir liaudinę giesmę ir dainuodavo su kanklėmis.

Ir kaip gi gaila, kad nepriklausoma Lietuva neišrašė nė vienos su Kipro operos ir plokštelės ir ne nufilmavo ateinančioms kartoms. Atrodo, kad nei sovietinė Lietuva to nepadarė. Tai didelis apsilėdimas ir didelis nuostolis ateičiai.

Kipras dirbo ir visuomeniškąjoje jo asmenybėje

Kipras Petrauskas—viena iš paskutiniųjų nuoraukų, o dešinėje—1924 metais operoje Karmen Don Choze rolėje, apačioje—su Jasiūnaite 1958 metais.

1958 metais. Don Choze Ž. Bize operoje „Karmen“ (Karmen — Irena Jasiūnaite). Nuotrauka iš paskutinio artisto spektaklio (1958. I. 25.).

nas būdamas, dėl ko po 1905 m. revoliucijos pusę metų išsėdėjo Trakų kanklėjime.

Tačiau politiniuose reikaluose ne tiek nenusimano nusistatymo. Štai įrodomieji faktai. 1936 metų meninės veiklos su kaktuves, jis įstojo į Tau

tininkų partijos Kauno skyrių. Kai minėjimas praėjo, rašantis "Lietuvos Žinių" dienraštyje parašė: Kiprui nereikėjo stoti! — bet kokią partiją, nes jis yra visos lietuvių tautos. Kipras, — labai jautrus, — po sukurtinio spektaklio atbėgo į LZ redakciją ir aiškinosi, verdamas: Prikalbėjo Stasys Šimkus

o pats pabėgo iš partijos. Aš taip negaliu padaryti. Kai rusai okupavo Lietuvą, Kiprą tuojau panaudojo savo propagandai: tuojau paskyrė į Lietuvos sovietą, o po to ir į Maskvos sovietą. Kipras nesugebėjo atsispirti, nors jis mylėjo Lietuvą ir brangi no jos savarankiškumą. Putinas, išprievartautas

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

TRAMDYTOJO PASISEKIMO PASLAPTIS

Po žiūrovus nustebinusių drąsių triukų su liūtais, žiūrovė kreipiasi į tramdytoją:

— Nuostabu, kaip tamsta taip lengvai tramdai liūtus, kaip jie tamstos klauso! Ir tamsta nepanašus į tramdytoją: liesutis plonutis...

— Čia ir glūdi mano pasisekimo paslaptis, — atsako tramdytojas. — Matote, liūtai laukia kol aš pastorėsiu ir nutuksu...

NAUDINGAS NEGABUMAS Pradedantis amerikiečių rašytojas pasakoja savo draugui:

— Žinau, kad kol kas rašyti gerai nemoku, gal ir talento neturiu, bet man tas ir naudinga.

— Kodėl? — nustebęs klausia draugas.

— Išvalzduok: vakar mane leidėjas, kuriam nunešiau rankraštį, išmetė lauką ir nutrenkė nuo laiptų. Tai advokatas mane užtikrino, kad už šonkaulio įlaužimą jis man turės sumokėti mažiausia 20 tūkstančių dolerių... Ar tai blogas honoraras už negabumą?

KAS YRA STATISTIKA? Kalbasi du bičiuliai, kurių vienas statistiką aiškina modernių laikų būdu:

— Statistika, — sako jis, — tai lyg maudymosi kostiumas, vadinamas "bičkinu", nes statistika parodo tai, ką visi žino ir be to, ir paslepia tai, ką kai kas norėtų pamatyti.

NUOSTABUS VEIDAS

"Pergalės" II nr. Teofilus Tilvytis "penkiasdešimtmečio garbei" rašo ir taip pasisako:

Daug tu, Lietuva, turi kantrybės! Kas nėra palangės tavo trypės, varstęs durų varganos bakužės; kas nėra tavęs per veidą mušęs?!

Teisybė, Teofilau Tilvyti: mušė rusas, mušė kryžokas, mušė vėl rusas, mušė vokietis, ir vėl muša rusas... Aišku kaip diena, kad rusai bene daugiausia Lietuvą mušė praetyje ir, deja, muša dabar.

Bet nuostabus T. Tilvyčio veidas: kai muša vo-

kietis, kryžokas ar lenkas, — jis jaučia smūgius, o kai muša rusas — jam tiktai saldu, jis džiaugiasi, ir, gavęs per vieną žandą, jis rusui atstato kitą ir saldžiai nuryja smūgius. Nuostabus Teofilio Tilvyčio veidas...

JAUNIAUSIA PROGA GERIAUSIA DOVANA
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ir priverstas viešai "atgailauti", vis dėlto į gyvenimą galą pramušė "Langa" ir Vakarus ir aiškiai pasisakė už asmens laisvę, tuo nupurtydamas prievartos, teroro ir smurto šiukšles, o Kipras to nesugebėjo padaryti. Jam trūko tvirtesnio politinio stuburkaulio ir orientacijos. Gaila. Kipras Petrauskas — tai mūsų laikų legenda, deja, tinkamai, kaip turėjo būti, neužrašyta, todėl didžioji ir pati svarbiausioji jos dalis ateičiai pražudyta. Tai didžiausias apgailės —

tavimas. Kipras Petrauskas mirė ilgai sirgęs ateroskleroze, nuo kurios sukietėjo jo arterijos, ypač pragaistingai širdies, smegenų ir akių, dėl ko paskutiniaisiais laikais jis buvo nustojęs regėjimo, aiškos sąmonės, ir buvo aiškus ligonis. Mirė prisidėjus plaučių uždegimui. Palaikai buvo pašarvoti Operos teatre, kur jį lankė publika atiduodama paskutinę pagarbą. Palaidotas sausio 19 d. Rasų kapinėse. J. Kardelis.

GEDIMINO LAIŠKAI

//atkelta iš 3 psl//

buvome sugrįžę į savo svetainę ir pavalgę, karalius atsiuntė pas mus savo pasiuntinius iš tarybos [žmonių], kurie teiravosi mūsų, ar mes norime laikytis taikos, kuri buvo sudaryta, ir kurie [iš taikos sutarties dalyvių] nori laikytis ir kurie nenori laikytis taikos; jis pats esąs pasirengęs laikytis taip, kaip pasizadėjo, o tuos, kurie nenori jos laikytis, jis pats pasiryžęs priversti juos laikytis jėga; taigi tuo reikalu jis prašė atsakymo.

Mes, pasitarę tarpusavyje, atsakėme, kad dabar, kai karalius yra atsisakęs to savo kilniojo sumanymo, apie kurį jis pranešė apaštališkajam viešpačiui, ponui arkivyskupui ir visam pasauliui, nežinome, ką sumanys daryti ponai pasiuntiniai, arkivyskupas ir karaliaus: kad jis noris būti klusniam sufraganiui; bet jei jis nutartų pasiųsti savo pasiuntinius drauge su mumis, tie jį geriau galėtų painformuoti dėl taikos laikymosi ar nesilaikymo.

Šitas [pasiūlymas] jam patiko su ta sąlyga, kad mes paimtume tuos pasiuntinius savo atsakomybėn, kad jie galėtų saugiai nuvykti ir sugrįžti; taip ir padarėme.

Paskui, sekančią dieną, karaliaus vertėjas, krikščionis, pakvietė mus į pranciškonų buvėnę. Ten radome jo, būtent, kara-

liaus, įgaliotinį su jo tarėjais; drauge dalyvavo broliai dominikonai ir pranciškonai; taigi tasai karaliaus įgaliotinis paklausė pranciškonų, kas parengė pirmąjį laišką, pasiųstą apaštališkajam viešpačiui.

Brolis Henrikas atsakė, kad jis parašęs laišką, su kuriuo karalius [Rygos] miestą pasiuntė savąjį pasiuntinį, su kuriuo kelyje buvo pasiųsta netinkamai, nes jis buvo įmestas į kalėjimą ir badu marintas, tačiau laiškas viešpačiui popiežiui buvo nugabentas.

Tada jis paklausė brolio Bertoldo, ar ne jis parašęs laišką [apie tai], kad karalius noris krikštytis. Tasai atsakė, kad parašęs paskutinį laišką, kuris buvo pasiųstas per Rygos tarybą, ir jame užrašęs tik tai, kas buvo padikuota karaliaus; kad jis noris būti klusniam su numi ir pasiduoti šventosios motinos bažnyčios globai, priimti su mumis, tie jį geriau galėtų painformuoti dėl taikos laikymosi ar nesilaikymo.

Igaliotinis taip atsakė: „Taigi tu prisipažįsti, kad jis tau neliepė rašyti apie krikštą?“

Tada patsai Bertoldas ir brolis Mikalojus iš dominikonų ordino atsakė ir mes visi [atsakėme], kad būti klusniam su numi ir pasiduoti šventosios motinos bažnyčios globai yra ne kas kita, kaip pasikrikštyti.

Tada įgaliotinis ir brolis Mikalojus atsakė, kad brolis Bertoldas yra tasai, kuris taip supainiojęs karaliaus reikalus, ir, taip pareiškę, išėjo.

Išeinant jiems, mes prisipyrę prašėme įgaliotinį, kad gautume galimybę pasikalbėti su karaliumi vienui vieni ir asmeniškai; jis pasakė, jog pranešąs karaliui.

Tačiau kitą dieną karalius atsiuntė tą patį savo įgaliotinį su kai kuriais kitais iš savo tarybos, kurie turėjo su mumis slapta pasikalbėti, nes asmeniškai karalius negalėjo su mumis kalbėtis, kadangi jis buvo užsiėmęs toriais.

Ir tokiu būdu mes pradėjome jiems dėstyti visą reikalą pagal tai, kaip mes buvome įpareigoti mūsų valdovų, ir, kiek įmanymai, išaiškinome jiems, prašydami, kad jie per pasitarimą paaiškintų karaliui, kad, jei jis pasiliktų tvirtas ir pastovus savo gerame sumanyme, jis ir visa jo giminė pasiektų tokios garbės, kokią turi šioje žemėje bet kuris krikščionis; karalius, ir dar didesnės, o taip pat išaukštintų savo karalystę.

Be to, [pasakėme], kad apaštališkasis viešpatys suteikė tiems mūsų ponams legatams visą valdžią, kurią jis turi asmeniškai, ir [galia] kiekvieną karaliaus pageidavimą išpildyti dvigubai gausiau; trumpai tariant, jis gali pasidaryti toks galingas ir didelis valdovas bei karalius, koks begali būti šiame pasaulyje.

Be to, mes paprašėme, kad jis [karalius] pasiųstų atsakymą ponams mūsų legatams, arkivyskupui ir miestui savo laišku; jie pasakė, kad karalius noris tai padaryti ir pasiųsti jį su savo pasiuntiniais; [tačiau] jis to nepadarė. Sie yra dalykai, kurie įvyko vėliau ir kuriuos slapta išgirdome apie šį reikalą.

Paskui mes išgirdome iš brolio Henriko, brolio Bertoldo ir kitų brolių ir net pasauliečių, kad Prūsijos broliai davė daug drabužių ir brangenbių įtakingiesiems Žemaičiuose ir kad dėl to jie sukilo prieš karalių, sakydami, kad, jei jis priimsis tikėjimą, jie [esą pasiryžę] nukariauti jį patį, jo sūnus bei visus jo šalininkus ir, padedami teutonų namo brolių, išvaryti iš jo karalystės ir visai išnaikinti.

Tokie grasinantieji žodžiai daug kartų tais metais buvo kartojami karaliaus akivaizdoje; panašius grasinančius žodžius prieš jį kalbėjo ir rusai; dėl to karalius esąs atsigręžęs nuo tikėjimo, kad net nedrįstęs daugiau kalbėti apie krikštą.

Be to, iš tų pačių brolių pranciškonų girdėjome, jog jie girdėję iš vieno dominikono, brolio Mikalojaus draugo, o taip pat ir mes iš jo lūpų išgirdome, bet tik slapta mūsų ratelyje, kad brolis Mikalojus jam pasakęs tokius žodžius: „Vieną kartą aš sėdėjau su karaliumi susitikimo metu;

tada karalius pradėjo kalbėti apie savo atsivertimą, prašydamas mažiausiajam kunigui dėl savo atsi-novatarimo, ką daryti. Aš atsakiau: man atrodo, kad jūs neišminimo priėmimo, nes mes sužinojome, jog tu buvai vertėju tarp Rygos arkivyskupo, o jis pats nekaraliaus ir brolio Bertoldo, kai gali apsiginti, nes ilgą 12 metų laikotarpį išsėdėjo Romos mieste. Jis atsakė į tai, tik prašydamas, savaisiais reikalais ir dar ligi kad tai, ką jis pasakys, mes iššiol nepabaigė; todėl kokiū būdu laikytume paslapyje kaip per jus apgins tas, kuris pats negali išpažinti, nes, jei kas sužinos, jisai sau padėti, o apaštališkasis viešpatys gins gyvybes: „Jūs, ponai, pats yra taip toli, kad anksčiau, taip giliai sujaudinote mane [sane]gu jis ateis jums į pagalbą, jūs vo prašymui, kad aš turiu jums būsite visiškai ir ištisai sunaikin-pasakyti tiesą. Aš žinau, kad katas; bet jei jūs norite tuo keliu ralius tvirtai buvo pasiryžęs at-eiti, tada jūs turite išsirinkti kitą, siversti, nes su dideliu noru pagalingą karalių, pavyzdžiui, Veng-rijos arba Bohemijos karalių; jie to atsisakė, nežinau; žinoma, vel-galėtų jus apginti bei apsaugoti“, nias pasėjo savo sėklą; vėl, kaip

Dar daug dalykų šituo klausimu girdėjome, tačiau negalime prisiminti.

Paskui, kai jau turėjome išvyk-brolio pranciškono, kad viena ti, nuėjome pas karaliaus vertėją moteris iš karalienės šeimos tėvą Henekiną ir pasakėme jam jam kaip paslaptį papasakojusi, tokius žodžius: „Henekinai, tu esi jog karalius tuo metu, kur mes krikščionis žmogus ir privalai ten buvome, po pasikalbėjimo su mylėti Kristų ir krikščionių tikė-mumis, pasiėmęs su savim savo giminaiti Erudą, pasitraukė į sa-darai iš visos širdies. Mes tave vo miegamąjį ir visą naktį labai labai prašome krikšto, kurį tu pri-graudžiai verkė ir, padaręs per-ėmei, vardu pagalvoti apie savo trauską, vėl pradėjęs verkti; ir sielos išganymą ir apie paskutinį Kristaus teismą, kur kiekvienas naktį; taigi pagal tai ta mo-teris galėjo spręsti, jog jis taip turės atiduoti apyskaitą apie vi-teris darė dėl to, kad buvo priverstas darbus, pasakyti mums tiesą, ar atsitraukti nuo savo pradėtojo karalius buvo taip sumanęs, kaip sumanymo . Daugiau bus.

KOVOS METŲ

KALĖNDORIUS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimt metų sukakties mišmų ir 1968 Lietuvos Laisvės Kovos metų Vliko ir kitų veiksmų bei organizacijų numatytų pastangų ir jau vykdomų darbų

KALĖNDORIUS

1. Lietuvos Laisvės Kovos metai pradėti juos paskelbiant, 1967 m. spalio 21-22 d. Washingtone įvykusioje veiksmų konferencijoje. Joje buvo priimtas ir jau paskelbtas Manifestas lietuvių visuomenei ir sutartas paruošti memorandumas svetimiesiems, kurį pasirašys Lietuvos Diplomatijos Šefas ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas.

2. 1967 m. lapkričio 7 d. Pavergtųjų Europos Tautų seimas New Yorke surengtoje akademijoje, pasmerkė bolševikų revoliucijos 50 metų sukaktį ir tos revoliucijos padarinius, ypač Baltijos valstybių okupaciją. Šiame įvykyje ir jo rengime veikliai dalyvavo Lietuvos Laisvės Komitetas.

3. 1967 m. lapkričio 23-26 Chicagoje įvyko III JAV

ir Kanados Lietuvių Bendruomenių Kultūros kongresas.

4. 1967 m. gruodžio 6 d. JAV prezidentūroje - Baltuosiuose Rūmuose - buvo priimta Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija. Delegacija rūpinosi, kad JAV vyriausybė išleistų pašto ženklą atžymėti Lietuvos jubiliejui.

5. 1968 m. Vasario 16 - tosis ir birželių įvykių minėjimuose bus priimamos rezolucijos - reikalavimai, kad okupantas, Sovietų Sąjunga, pasitrauktų iš Lietuvos, ir kad laisvųjų kraštų vyriausybės paremtų šį lietuvių reikalavimą Jungtinėse Tautose ir kitose tarptautinėse organizacijose.

6. Visuose lietuvių gyvenamuose laisvuose kraštuose 1968 m. bus rengiamos petijijos tų kraštų vyriausybėms tuo pačiu tikslu, kaip ir 5 p. minimos rezolucijos. Pasirašyti tas petijas bus kviečiami atitinkamų kraštų visuomenėse žymūs asmenys. (Tokių parašų rinkimas bus gera proga pasireikšti lietuvių jaunumenei). Su petijomis bei rezolucijomis

bus teikiama ir informacinės medžiagos apie Lietuvą. Tos akcijos vadovai informacinės medžiagos gali gauti Vlikę.

7. Vliko delegatūros ir kitos organizacijos rūpinasi, kad vyriausybės atstovai, parlamentarai, gubernatoriai bei miestų burmistrai 1968 m. padarytų atitinkamų viešų pareiškimų Lietuvos laisvės klausimu, ir kad tie pareiškimai būtų paskelbti atitinkamų kraštų ar vietovių spaudoje.

8. Bus kreipiamasi į bažnyčių hierarchus, kad jie tinkamai atkreiptų tikinčiųjų dėmesį į Sovietų Sąjungos Lietuvai padarytą skriaudą.

9. Bus organizuojamos spaudos konferencijos sostinėse ir kitose vietose, kur spaudos atstovams bus pateikiama žinių apie Lietuvą ir lietuvių pastangas atgauti Lietuvos nepriklausomybę.

10. Bus stengiamasi gauti progos bent trumpai Lietuvos klausimą paliesti televizijos ir radijo programose.

11. Bus veikiami JAV ir kitų draugingų valstybių parlamentarai, kad ryžtųsi įsakyti pasmerkti prieš Lietuvą įvykdytą agresiją.

12. Lietuvių profesorių, studentų bei kitų Lietu-

vos draugų pagalba bus siekiama skleisti per atitinkamas paskaitas bei seminarus Lietuvos laisvės aspiracijų supratimą lietuvių pasaulio akademiniuose sluoksniuose.

13. Vlikas deda pastangas įvairiose valstybėse, kad būtų išleista pašto ženklų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties paminėti.

14. 1968 m. sukanka 25 metai nuo Vliko susiorganizavimo, Vliko Seimas todėl atitinkamai minės dvi sukaktis.

16. Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke ir Lietuvos Laisvės Komitetas 1968 m. rengia platesnės apimties Vasario 16-tosios minėjimą. Bus kviečiama tarptautinės spaudos atstovų, New Yorke reziduojančių konsulų ir delegatų Jungtinių Tautų Organizacijoje.

16. Lietuvos Laisvės Komitetas pasirūpins, kad Lietuvos sukaktis būtų tinkamai paminėta Pavergtųjų Tautų Seime.

17. Amerikos Lietuvių Taryba 1968 m. birželio 22-23 d. šaukia Amerikos Lietuvių Kongresą Washingtone, kaip svarbiausią šio krašto lietuvių demonstraciją Lietuvos Laisvės Kovos metais.

18. Lilepos 7 d. Chicagoje JAV ir Kanados Lietuvių

Bendruomenės rengia trečiąją lietuvių tautinių šokių ir dainų šventę.

19. Sausio gale ir vasario pradžioje Pietų Amerikos lietuvių jaunimas rengia studijų savaitę Sao Paulo, Brazilijoje.

20. Australijos Lietuvių Bendruomenė drauge su latviais ir estais rengia Baltų Konvenciją Adelaidėje.

21. Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybė organizuoja įrengti šv. Petro Bazilikoje, Romoje, koplyčią Vilniaus Mater Misericordiae (Aušros Vartų) vardu.

22. Rugpjūčio 31 - rugsėjo 2 New Yorke šaukiamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas.

23. Vlikas leidžia naują V. Vaitiekūno Lithuania laidą. Ilustruota brošiūra tokiu pačiu vardu jau išleista. Taip pat ir 6 psl. sąlanka vardu The Supreme Committee for Liberation of Lithuania. Visi tie leidiniai anglų kalba. Eltos biuletiniai bus leidžiami aštuoniomis kalbomis.

24. Lietuvos, Latvijos ir Estijos Laisvės Komitetai išleis specialias The Baltic Review laidas ir Revista Baltica ispanų kalba.

25. JAV Lietuvių Bendruomenė rengia leisti lietuvių išeivijos istoriją lietuvių kalbos aiškina-

mą žodyną ir anglų kalba lietuvių literatūros apžvalgą (Lithuanian Literature).

26. Lietuvos Nepriklausomybės Fondas rengia si leisti dr. A. Geručio redaguotą kolektyviną knygą apie XX amžiaus Lietuvą, anglų kalba.

27. Dr. K. Griniaus Fondas Chicagoje rengiasi išleisti Lietuvos Istoriją 1900-1940 m. lietuvių kalba. Redaguoja prof. P. Čepėnas.

28. Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius numato 1968 metų pavarai išleisti Lietuvos Enciklopedijos anglų kalba I tomą. (Planuoja 6 tomus).

29. Lietuvos Tyrimų Institutas numato išleisti 1968 metais II tomą veikalo Mažoji Lietuva.

30. Eilė dailininkų, muzikų ir rašytojų rengia Lietuvos nepriklausomybės penkiasdešimčiui paminėti skirtų kūrinių. Dail. Juodis jau išleido taip pažymėtą savo darbų albumą. (Elta)

• Maskvoj vykstant teismui prieš keturis literatus, buvo suimta mergaitė, kuri šitą papasakojo apie teismą vykstantį uždaromis durimis, užsienio korespondentams. Bet buv. pulkininkas Grigorenko išdrįso eiti į policiją ir mergaitę ginti.

LAISVĖS PLANĄ
VYKDANT

Sausio 17 d. Vliko valdyba patvirtino laisvojo pasaulio vyriausybės įteikti numatyto memorandumą. Politinės Lietuvių Konferencijos (Washington, 1967 m. spalio 21-22 d.) nutarimu, tai bus bendras Lietuvos Diplomatijos Tarnybos ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto memorandumas. Lydimuosius laiškus (anglų, ispanų, prancūzų ar vokiečių kalba rašomus) pasirašys L. Dipl. Šefas min. S. Lozoraitis ir Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas. Jie bus adresuojami vyriausybės galvoms. Rengiamas atitinkamas memorandumo kopijų kiekis skleisti tarp įvairių kraštų parlamentarų, spaudos atstovų ir kitų įtakingų visuomenininkų. Vyriausybės memorandumą įteiks Lietuvos diplomatinės atstovybės, o kraštuose, kur jų nėra - Vliko atstovybės arba Lietuvos Bendruomenės ar atitinkamų organizacijų vadovybės. Valstybių, kuriose lietuvių nėra, vyriausybės memorandumas bus siunčiamas kitais atitinkamais keliais. Memorandumo kopijoms visuomenėse skleisti kviečiamos į talką lietuvių organizacijos. Ši talka vykdytina ne tik sukaktuvinių vasaros mėnesių, bet ir per ištisus 1968 Lietuvos Laisvės Kovos Metus.

Vliko valdyba parengė pavyzdį Vasario 16 minėjimuose priimti numatomose rezolucijose. Pavyzdys siuntinėjamas minėjimus rengiančioms organizacijoms, kaip pagalbinę priemonę, pasinaudotina rengėjų nuotra.

Netrukus bus parengti ir projektai laisvųjų valstybių galvoms Lietuvos nepriklausomybės reikalui. Tas petijas pasirašyti numatyta kviesti įžymius atitinkamų kraštų asmenis - gubernatorius, aukštuosius dvasininkus, mokslininkus, kultūrininkus, publicistus ir kt. Suorganizuoti tokias petijas bus vienas iš svarbiųjų šiais metais lietuviams laisvėje atliekinių uždavinių. (Elta)

• Romney pasiskelbė oficialiai respublikonų kandidatūrai į JAV prezidentus ir pradėjo rinkiminę kampaniją

• Neklausk, ką Lietuva tau davė, bet ką tu Lietuvai gali duoti.

LAIKRODININKAS

ANTANAS ŽUKAS
1855 Wellington Street
Tel. WE 2-0644.

TAISAU IR PARDOUDU
ŽEMOMIS KAINOMIS
LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.

A.B.C.
SIUNTINIŲ AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.
Montreal 18, P.Q.
Tel. VI 4-9098

- ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota priimti siuntinius ir legaliai išrinkti maitinimo mokesčių.
- ABC aptarnauja LIETUVIUS klientus Montrealyje, kurių turi pilną pasitenkinimą per praėjusius 13-ka metų.
- ABC turi didelį pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, kurių yra aukščiausia kokybė - žemiausia kaina!!!
- ABC dabar turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams:

UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

100 sv. cukraus \$15.50 Šitos kainos įskaitant: produktus,
100 sv. miltų \$21.50 miltų, persiuntimo mokesčių ir t.t.
100 sv. ryžių \$25.00 Jūs nemokėsite nė vieno cento
20 sv. taukų \$12.70 daugiau!

Užsakykite ABC dabar ir padarykite užsakymus, tai išvengsite skubėjimo.

ABC patarnavimas - 100% pasitenkinimas!

Johan Tiedman Reg'd
DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS
PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street /prie Dorchester/, Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai./

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966-44 Ave. Rmt.
Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse.
Už indėlius mokame 8% dividendo.

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABINAI
IR KITI ĮVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)

Tel.: garažo 368-0500
namų 368-4203

JOE'S BUTCHER & GROCERY
J. LAURINAITIS

ALUS, MINKŠTI GĖRIMAI IR VISOKI MAISTO PRODUKTAI.
PRITYRĘS ŠVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ LIETUVIŠKAM SKONIUI DEŠRŲ
GAMINTOJAS.
PRISTATYMAS GREITAS IR SAŽINGAS Į NAMUS, SALES VISOSE
MIESTO DALYSE.

1918 Frontenac Street, Montreal, TEL. 524-0209
(Prie pat požeminio „METRO“ stoties).

HIGHLAND AUTO BODY

Calex Gas Bar

DIRBTUVĖ - GARAŽAS

- Atliekami visų rūšių išorės darbai ir dažymas
- Mechaniniai darbai
- Gazolinas alyva ir kiti patarnavimai

6116 Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE B. KIRSTUKAS
(at Wellington St.) Tel. 769-2941

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy
PRESCRIPTIONS

Baby needs - Cosmetics - Articles pour bébés - Cosmétiques
Livraison gratuite 7 jours par semaine - Free delivery 7 days a week
Naujamiesiems reikmenys - Kosmetika - Pristatymas visas 7 d. savaitėje
BOOKS - LIVRES
SPAUSDINIAI

7501 CENTRALE coin - corner 2e AVENUE 365 0770 LASALLE

Tel. 525-8971

Tony's Photo Studio

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P.Q.

T. Laurinaitis

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117-6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Įsuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

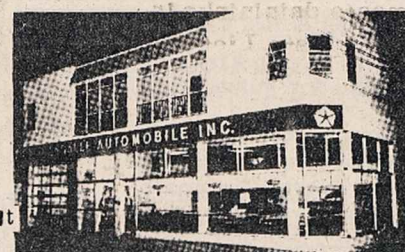

LaSalle Automobile Inc.

DODGE - CHRYSLER - VALIANT
CORONET - CAMIONS DODGE

President M.L. Daigneault
7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, P.Q.

Telefonas 768-6679

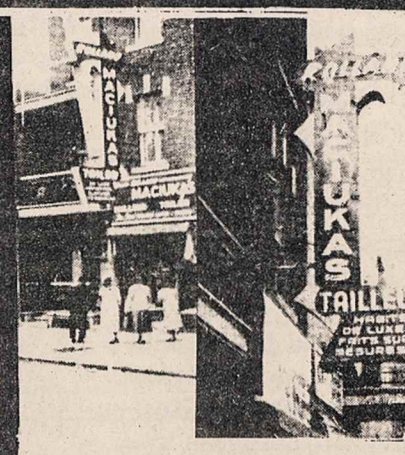
WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE., VERDUN, MONTREAL.

79 ir 81 St. Zotique Street E.,
Montreal. Tel. CR 7-0051.

**SIUNTINIAI LIETUVON
KAUFMAN'S WOOLLENS & TEXTILES**

WHOLESALE & RETAIL

4115 ST. LAWRENCE BLVD. MONTREAL, QUE.

TEL. VI-2-5319.

IŠ ČIA PASIŲSITE SIUNTINIUS SAVO GIMINĖMS PILNAI GARANTUOTOMIS

URMO KAINOMIS

30% 40% ŽEMIAU RINKOS KAINOS

- TURIME GERIAUSIOS ANGLIŠKOS VILNONĖS MEDŽIAGOS VYRIŠKIEMS IR MOTERIŠKIEMS KOSTIUMAMS, PALTAMS, SUKNELEMS IR ŠILKINĖS - Brocade & Dainty MEDŽIAGOS.
- DIDŽIAUSI PASIRINKIMĄ KAŠMIRO, NAILONINŲ IR ŠILKINIŲ SKARELIŲ, SVEDERIŲ IR VISA KITA ŠEIMOS REIKALAMS.
- TAIP PAT PRIIMAME UŽSAKYMUS VYRIŠKIEMS KOSTIUMAMS - Made to measure - IŠ GERIAUSIŲ ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ. KAINA \$54.00 ir extra kelnės \$13.50.

SAVININKAS CH. KAUFMANAS, buvęs audinių fabriko „L'itex“ vedėjas Kaune. Laisvai kalba lietuviškai.

TAUPLYK IR SKOLINKIS
PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

KAPITALAS SIEKIA TRIS MILIJONUS DOLERIŲ.

MOKAME
4 1/2% už depositus
5 1/2% numatyta už šėrus

DUODAME
Morgičius iš 6 1/2%
Asm. paskolos iš 7%

Asmeninės paskolos duodame iki \$5,000.- ir morgičius valdžios nustatytą normą, 66% įkainuoto turto.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000.- Asmeninės paskolos, mirties atveju, apdraustos iki \$5,000.-

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenęs Kanadoje.

Kasos valandos: Kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus šeštadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 7 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (lipos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

Būstinė: Lietuvių Namai - 1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont. Telefonas LE 2-8723.

ILGIAU LAUKSITE, ILGIAU KENTĖSITE.
TIE, KURIE TIKRAI NORITE PALENGVĖJIMO, TUČTUOJAU - MINUTĖMIS GERIAU JAUSTIS.

Imkite DIANA DROPS - lašus ir tuomet palengvinsite stiprų kosėjimą slogoje, krūtinės persilime, šalčio krėtime, karšligėje, skausmus sąnariuose bei visame kūne, gerklės skausmus, užkimimą, bauriam čiaudėjimui, nosies negalavime, asmoje, bronchite, Dėl palengvėjimo ir laisvesnio kvėpavimo. Niekas neveikia taip -- kaip DIANA DROPS - tikrai greitai veikiantios pasekmės. Kainuoja \$2.00 butelis mūsų vaistinėje.

ROXODIUM mediciniškas skystis įtrinam greitai pagerėjimui artritui, reumatizmo, muskulių skausmų, nugaros skausmų, išsijos - šlaunies skausmų, uždegimo - skausmų pečiuose, rankose, alkūnėse, riešiuose, skausmingiems nelankstiems pirštų sąnariams, skausmų kojų riešiuose, keliuose, krūtinės persilaidyme, neuralgijos - galvos skausmų, aplinkinio ausų skausmų, veido ar sprando skaudėjimo, nuo suželdimų, nudrėskimų, išnėrimo ir patėsimo mazguotų venų blauzdos, galvos ir odos niežėjimo, pūliavimo, spuogų veide arba visame kūne. Pasekmės greitios - minutėmis. ROXODIUM nedegina ir neerzina odos. Laikykite atokiau nuo akių.

Kainuoja \$2.00 butelis

LUSCOE PRODUCTS LIMITED
559 Bathurst Street, Toronto 4, Canada.

SVEIKATOS KLINIKA - Health Clinic
Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliniai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydome lėis judesius ir psichologinę terapiją.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

Reportažas iš Toronto

POPULIARI UŽEIGA TORONTE

Du piliečiai kalbasi apie neįtikėtinas šių dienų naujoves, apie neišsivaizduotinus mokslo laimėjimus. Kas galėtų daleisti, ar patikėti, kad taip paprastai, taip be niekur nieko galima persodinti žmogaus širdį. Tartum mašinoje pakeitus svarbiausią spyruoklę, po kurios ten operacijos, žmogus tampa vėl pataisytas, beveik kaip naujas. Storuose kailiniuose įsisiautęs vyras sako, kad jis esąs visko matęs, gerai apsiskaitęs, bet šioji naujiena ir jį pribloškusi. Jis žinojęs, kad žmogaus išmintis išverčianti didelius dalykus, bet, kad būtų galima sutaisyti gyvastį, to jis niekuomet neprieldes.

Trumpu paltu apsirengęs bendrakeleivis irgi stebisi tais atsiekimais. Tuo pačiu jis prileidžia, kad visa tai pasiekiamą tik išsivysčiusios technikos ir mokslo dėka. Jo manymu, jeigu galima skraidyti stratosferoje, jeigu rengiamasi kelionei į Mėnulį, tai širdies persodinimas, medicinos apimtį, neturėtų būti didesnis dalykas. Visa tai, daugiau ar mažiau susiję su materija, su fiziniu žmogaus imlumu. Lygiai kaip geros vaizduotės ir gabių rankų pasėkoje atsiranda nuostabūs kūriniai: ar tai dailės, ar meno, ar muzikos srityje.

Bet puspalčių apsirėngusiam keleiviui būtų daug maloniau, jis labiau pageidautų, kad vietoj fizinio širdies perkėlimo, būtų įmanoma pakeisti ją dvasiškai. Ypač tai praverstų mūsų nūdieniam, kažkur pasinėšusiam, be galo skubančiam pasau-

NOTARAS

ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V.S. Mastis, L.L.D.

Namų, farmų ar bet kurio verslo pirkimo - pardavimo dokumentų sudarymas, morgičiai, sutartys, testamentai ir visi kiti teisiniai reikalai.

408 RONCESVALLES AVE.,

TORONTO

Margio vaistinės II aukštas.
Tel: Įstaigos LE 7-1708,
Namų CR 9-6166.

liui. Juk kur tik bepazvelgsi viskas daroma materialieji gerovė, viskas pasvęsta asmens kultui, viskas eina žmogaus paikinimui. Jeigu esi finansaiškai pajėgus, jeigu esi pasiturintis, viskas yra tavo. Tokį asmenį visi mato, visi pastebi ir perdėtai gerbia. Bet jeigu esi neturintis, jeigu neturi nieko, - esi niekam vertas. Tokį žmogų ne tik niekas negerbia, bet atsiranda progai piktai jį apšaukia ir net viešai suskaičiuoja jo menką skatiką. Kaip pavyzdį, pal tėtis vyras prisimena savas atostogas, kai jis lankėsi Quebeco mieste. Ten jis netikėtai sutikęs du tautiečius. Jiems išsikalbėjus, dalinantis išpūdžiais paaiškėjo, kad tame mieste jiedu esą vieninteliai lietuviai. Vienas yra vedęs prancūzaitę, o kitas tebesąs vienas. Dėl to jam labai keista, tuo labiau įdomu. Jis negalėjęs suprasti, kaip tokiam dideliam, europietiško stiliaus mieste gali būti tik 2 lietuviai. Jis pasiteiravęs, kaip anie jaučiasi, kaip leidžia laiką? Ar nezinio širdies perkėlimo, būtų įmanoma pakeisti ją dvasiškai. Ypač tai praverstų mūsų nūdieniam, kažkur pasinėšusiam, be galo skubančiam pasau-

liui. Juk kur tik bepazvelgsi viskas daroma materialieji gerovė, viskas pasvęsta asmens kultui, viskas eina žmogaus paikinimui. Jeigu esi finansaiškai pajėgus, jeigu esi pasiturintis, viskas yra tavo. Tokį asmenį visi mato, visi pastebi ir perdėtai gerbia. Bet jeigu esi neturintis, jeigu neturi nieko, - esi niekam vertas. Tokį žmogų ne tik niekas negerbia, bet atsiranda progai piktai jį apšaukia ir net viešai suskaičiuoja jo menką skatiką. Kaip pavyzdį, pal tėtis vyras prisimena savas atostogas, kai jis lankėsi Quebeco mieste. Ten jis netikėtai sutikęs du tautiečius. Jiems išsikalbėjus, dalinantis išpūdžiais paaiškėjo, kad tame mieste jiedu esą vieninteliai lietuviai. Vienas yra vedęs prancūzaitę, o kitas tebesąs vienas. Dėl to jam labai keista, tuo labiau įdomu. Jis negalėjęs suprasti, kaip tokiam dideliam, europietiško stiliaus mieste gali būti tik 2 lietuviai. Jis pasiteiravęs, kaip anie jaučiasi, kaip leidžia laiką? Ar nezinio širdies perkėlimo, būtų įmanoma pakeisti ją dvasiškai. Ypač tai praverstų mūsų nūdieniam, kažkur pasinėšusiam, be galo skubančiam pasau-

Akademiniš Toronto lietuvių jaunimas labai gražiai yra apsiujungęs į du chorų: Studentų /kairėje/ ir studentų /dešinėje/. Abu studentų chorai yra sukurę muziką kunigas Br. Jukšas. Abu chorai dabar sudaro vienetą.

gendą savųjų draugystės, ypač lietuviškos kalbos. Bet tuo pačiu jie paaiškino, tiksliau jie išlieja savąjį kartelį. Jie pasisakė turėję vilčių, jie irgi norėję įsikurti kur esą daugiau lietuvių. Jie buvę Montrealy, jie lankėsi Torontoe. Jie apėję ten gyvenančius savuosius pažįstamus. Bet tuo metu buvę sunkiau su darbais. Jie negalėję nieko įmanomo surasti, niekur šesliau įsikurti Lankydami pas artimuosius, kai kurių prašę net padėti, ką patarti, ar suteikti nors laikiną pastogę; juk jie nieko ten daugiau nežinoję. Dėl to jie išsinešę niekuomet nepatirtą nusi-vylimą. Jie buvę sutikti su visomis mandagumo taisyklėmis, to jie neneigia. Jie buvę pasveikinti, pakalbinti, paklausti, kaip jiems sekasi, kas esą naujesnio jų pasvietė. Žodis po žodžio, sakiny po sakinio apie šį bei tą, apie orą, susitikimas pastebimai artėjęs prie pabaigos. Kai kurie jų prieštariai, sužinoję, kad jie bendrabiai, kad jie esą tik reikalo verčiami svečiai, pasveikinimui ištiestą ranką ištraukę. To buvę dar mažai, jie perdėm aiškiai prisiminę kaž kokią priežastį, verčiančią pasiskubomis atsiveikinti. Nors labai apgailestaudami, jie, neva, turėję skubėti savais reikalais.

Kailinėtą vyrą klausio Quebeco atostogavusio bendro pasakojimą ir stebisi tokiu šaltu, ilgiau nematytą svečių priėmimu. O pal tėtis bendrakeleivis toliau samprotauja, kad tobuliau išvystytas širdies pakeitimas privės žmoniją prie nuošnių kraštutinių. Tuomet atsiras individų, norinčių turėti naują širdį bent kokia kaina, bent kokioms priemonėmis. O nūdieniam gyvenime būtų daug reikalingesnis toks daktaras, kuris galėtų pakeisti baigiančią užšaltą, tiek mažą supratimo be-turinią širdį.

S. Pranckūnas.

1/. Deja, širdį keičiant kito žmogaus širdimi, "širdies dvasiškai pakeisti" negalima. Prie dvasiško "širdies pakeitimo" reikla eiti per smegenų pakeitimą. Kai medicina išmoks keisti žmogaus smegenis, tik tada galima bus "širdį pakeisti dvasiškai". "Širdies gerumas priklauso nuo smegenų, ne nuo širdies. Širdis y-tik tai p... , kuri žmogaus organizme varinėja kraują, o visi ir gerumai ir blogumai pareina nuo žmogaus galvos smegenų, ne nuo širdies.

NL red.

Gyvenimoknyga

DR. S. DAUKŠA

LIETUVOS JAUNIMAS

Grįžkime į tuos laikus, kada mes patys Lietuvoje veržėmės iš kaimo į miestą, kur mes užpildėme universiteto rūmuose auditorijas, koridorius. Į tuos laikus, kada suvažia-vė iš mūsų kaimų, miestų ir miestelių susitikome naujus draugus iš Kauno ir kitų didesnių miestų, kurie dažnai iš aukšto ir dažnai su nepaslėpta pa-šai pa susitikdavo Lietu-vos kaimo jaunuolius. Jie laike save visa ar net dviem galvoms aukščiau už tuos miesto prašmat-numų dar nepažinusius jaunuolius, kurie nedrąsiai, net su baime, prašliauždavo pro Konrado ar Lithuanica kavines, skaidriai apšviestus pla-čius langus.

Kada tie jaunuoliai po mėnesio ar kito užsidėjo baltą kepuraitę su žaliu lankeliu ir įsigijo drūtą lazda, - atributai, kurie iš gimnazisto padaro stu-dentą, - tas kaimo jauno-lis, jeigu jo kišenėje at-liko koks litas, jau gana drąsiai praverdavo Urbo-no restorano duris. O dar keliems mėnesiams pra-ėjus, kada kaimo jauno-lis gavęs "fukso" krikštą ir tapęs jaunapradis kor-porantas, pasipuošęs skaidrių spalvų kepurai-tėmis, pasipylė Kauno gatvėse, dar su kaimiečio atsargumu, bet gana žva-liai pradėjo varstyti Kon-rado kavinės duris.

Taip Lietuvos jauni-mas, kaimo ir miesto, pradėjo pirmuosius bur-žuazinio gyvenimo kelyje žingsnius. Gal bus teisin-giau pasakius, pirmuosius žingsnius miesčioniško gyvenimo kelyje, nes, ži-kloka kaina, bent kokioms priemonėmis. O nūdieniam gyvenime būtų daug reikalingesnis toks dak-taras, kuris galėtų pakeisti baigiančią užšaltą, tiek mažą supratimo be-turinią širdį.

S. Pranckūnas.

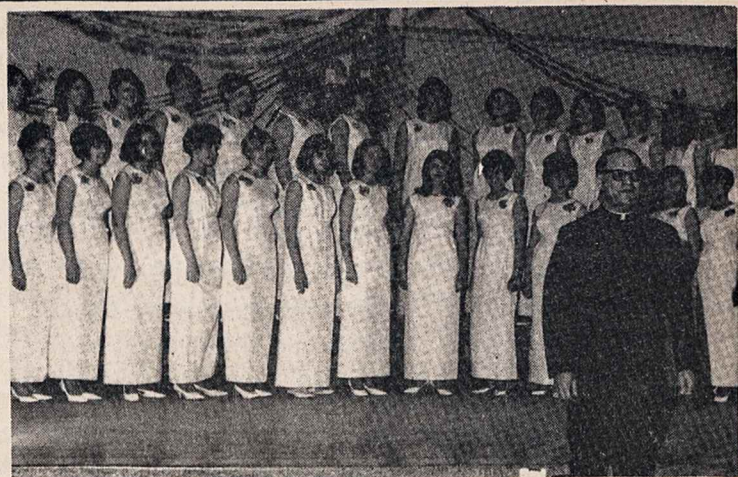
tro, trečio, o kitiems kiek vėliau. Universiteto au-ditorijos, biblioteka, labo-ratorijos pradėjo tuštėti, nors universiteto korido-riai dar pilnoki. Daugeliui merginų, ypač iš miesto, universitetas buvo gera proga susipažinti su jau-nuoliu, išteketi.

Prasidėjo užskaitų pa-rašų rinkimas, atidedant egzaminus vėlesniam lai-kui. Daugelis jaunuolių taip niekada savo egza-minų neparašė ir jų ne-laikė. Kas metai didėjo "amžinų" studentų skai-čius. Ieškojo ir susirado valdžios įstaigose, minis-terijose tarnybas, veržėsi į referento kėdę, kopė ministerijų laiptais į de-partamentų direktoriaus kabinetą.

Po tarnybos, po pietų, pailsėję, išsipustę jau-nuoliai kartais užsukdavo į universitetą, pasižval-gyti ir pasisotinti Alma Mater dvasia. Pravėrę kurios nors auditorijos duris, tie jaunuoliai ner-liko koks litas, jau gana drąsiai praverdavo Urbo-no restorano duris. O dar keliems mėnesiams pra-ėjus, kada kaimo jauno-lis gavęs "fukso" krikštą ir tapęs jaunapradis kor-porantas, pasipuošęs skaidrių spalvų kepurai-tėmis, pasipylė Kauno gatvėse, dar su kaimiečio atsargumu, bet gana žva-liai pradėjo varstyti Kon-rado kavinės duris.

Taip Lietuvos jauni-mas, kaimo ir miesto, pradėjo pirmuosius bur-žuazinio gyvenimo kelyje žingsnius. Gal bus teisin-giau pasakius, pirmuosius žingsnius miesčioniško gyvenimo kelyje, nes, ži-kloka kaina, bent kokioms priemonėmis. O nūdieniam gyvenime būtų daug reikalingesnis toks dak-taras, kuris galėtų pakeisti baigiančią užšaltą, tiek mažą supratimo be-turinią širdį.

S. Pranckūnas.

MŪSU SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

SVEIKINAME

Kanados lietuvių krepš-ininkus, suvažiuosius į svetingąjį Londoną šio krašto lietuvių pirmeny-bėms, linkėdami gražių sportinių kovų ir jaunat-viško džiaugsmo.

NL Redakcija ir Sporto skyrius.

KAUNO ŽALGIRIS NU-GALĖJO PASAULIO MEISTERĮ

Kauno Žalgirio krepši-ninkai nugalėjo Sov.S-gos rinktinę pasaulio meiste-rį 90:85 (44:42). Tai bu-vo vienas gražiausių pa-vergtos Lietuvos sporti-ninkų laimėjimas. Ne-

nuostabu, kad po rungty-nių, kauniečiai buvo žiū-rovų išnešti ant rankų iš krepšinio aikštės.

PRANEŠIMAS

Pranešu, kad sporti-ninkų nakvynėns gautas įprastas papiginimas-student rates-viename iš geriausių Londono vieš-bučių, būtent, "Hotel Lon-don" vienam už \$7, dviem-uz \$10. Galima YMCA-visi miegotų vienoje sa-lėje ir mokėtų tik po vie-ną dolerį už naktį. Pir-menybės prasidės šešta-dienį, vas. 3 d., greičiau-sia apie 9 val. ryto ir vyks visą šeštadienį dviejose sporto salėse, Sir Adam Beck Secondary School, esančioje prie Dundas ir Highbury gatvių. Sekma-dienį po pietų, apie 12.30 prasidės baigminiai susi-tikimai South Secondary School, daugiausia žino-moj South Collegiate var-du, prie Tecumseh ir Bel-grave gatvių.

bulinimo srityje. Tuos darbus uoliai tęsia ir bol-ševikų saviškai pervers-tame Lietuvos žemės ūkyje, tad ir to režimo yra dėkingai vertinamas ir garsiai pagerbtas. E. PROF. RAČKAUSKAS

Sausio 7 d. 83 - čiojo gimtadienio, Kaune staiga mirė klasikinių (lotynų ir sen. graikų) kalbų profe-sorius Merkelis (Mel-chioras) Račkauskas.

M. Račkauskas nuo 1923 metų dėstė senąsias kal-bas universitete, iki pat bolševikinės okupacijos buvo aukštesniųjų mokyk-lų inspektorius švietimo ministerijoje ir III Kauno gimnazijos direktorius, taip pat privat - docentas Vytauto D. universiteto-teologijos fakultete iki to fakulteto uždarymo bol-ševikinės okupacijos pir-maisiais metais (1940).

Yra atlikęs eilę svarbių vertimų iš graikų ir loty-nų kalbų, parašęs daug tų kalbų vadovėlių.

M. Račkausko žentų - P. Cvirkos ir A. Venclovos, dėka tolimas naujo reži-mo ideologijai, buvo pri-mintas į universitetą ir nuo 1944 metų iki mirties išbuvo klasikinės filolo-gijos katedros vedėju ar-ba vėliau profesorium.

Vyresnysis M. Rač-kausko brolis, Karolis Račkauskas - Vairas, lap-kričio mėnesį atšventęs 85-tąjį gimtadienį, tebe-gyvena Kaune. (Elta) AUSTRA LIJOS LIETUVIŲ 18-oji metinė sporto šven-tė vyko 1957 m. gruodžio 26-31 dienomis Adelaidėje dalyvaujant dideliame sk-aičiui komandų. Geolongo komandoje dalyvavo iš Lie-tuvos atvykusis Irena Ske-rytė. /Plačiau sek. nr./.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktorius Vytautas Bildušas.

Administracijos adresas: JEOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO KELEIVIS?

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti peikia, bet visi mėgsta skaityti?

KELEIVY žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Teisingo-mis žiniomis iš visur /jame daug žinių ir iš Kana-dos/, aiškiu ir atviru pasisakymu laikraštis per 65 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

KELEIVY rasite patarimų teisiniais ir kitais klausimais, gražių apsakymų, eilėraščių ir tt: Jis turi ir moterų skyrį.

METINĖ PRENUMERATA KANADOJ IR KITUR TIK \$5.00.

Jau galima gauti 1968 metų kalendorių, kai-na \$1.00. Korespondenciją adresuoti:

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA.

HAMILTON

Geriausia taupyti ir mokintis tik
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyve
21 Main St. E., Kamb. 203, Tel. 528-0511.

Darbo valandos:	Aukšti nuomėjai už indėlius.
Pirm. 9:30 -- 5 val. p.p.	Prieinamos skolinimosi sąlygos.
Antr. 9:30 -- 5 val. p.p.	Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Treč. 9:30 -- 5 val. p.p.	Pilnas čekių patarnavimas.
Ketv. 9:30 -- 5 val. p.p.	Užtikrintas indėlių saugumas.
Penkt. 9:30 -- 8 val. p.p.	Malonus lietuviškas patarnavimas
Šešt. 9:00 -- 1 val. p.p.	

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave. Pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

HAMILTONO BĖDOS NESIBAIGIA

Š.m.sausio 21 d., A. V. parap. bažnyčioje, per visus tris pamokslus buvo paliestas Hamiltoniečio rašinys "N. Lietuvoje", liečiantis parap. choro klausimą. Pamokslas palietė tik vieną pusę temos, pasmerkiant straipsnio autorius. Deja, straipsnio autorius galvotai kitai, bet spaudai patiekia tai, kas girdėti kolonijos ribose bendruose rėmuose, nekaltinant nei vienos, nei kitos pusės asmeniškai. Šiuo atveju, yra paliesta didesnė grupė žmonių, tad vien autoriaus paėkimu pasitenkinti nepakanka. Gaila, kad tai priejo iki spaudos puslapių ir net prie altoriaus, kas galima buvo sutvarkyti (turint geros valios) per choro susirinkimą. To, buvusi choro v-ba ir siekė. Deja, v-bos pastangos nedavė vaisių, antrajai pusei nepasirodžius. Net ir po oficialaus choro likvidavimo buvo bandoma rasti kompromisą, tačiau ir ši kartą antroji pusė "turėjo svečių" - negalėjo dalyvauti.

Aiškinant paskirai, pagal dabartinę sistemą, vienam nuo altoriaus, kitiems iš lūpų į lūpas, išsiaiškinti neįmanoma. Kalbėdami paskirai, kiekvienas prideda savo pagrazinimų, kurių patikslinti nėra kam, o bažnyčioje diskusijos iš viso neįmanomos. Susidariusi padėtis primena Vietnamo konfliktą: abi pusės šaukia taikos, tačiau šiaurinio Ho Či Mino prie dešinės stalo nepajėgia attempti. Šitaip susitarti galimybių nėra ir nebus, ir atsiradęs kolonijoje nelaimos skaudulys greit nepranyks.

Artinantis jubiliejiniam (50-ajam) Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo paminėjimui, parodykime

visi geros valios, susėdę prie bendro stalo atsikratikime nelemtos ambicijos kirmino, vardan darbaus kolonijos sugyvenimo ir Lietuvos. Padarykime taip, kad pasaulis girdėtų iš Hamiltono tik darnų, pagal demokratiškus principus dirbamą darbą vienam tikslui: laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Hamiltonietis.

PAKVĖTĖTAS

Dar nėra pilni metai, kai Hamiltone įsisteigė DLK Algirdo šaulių kuopa ir jau spėjome pusėtinai sustiprėti.

Dėka steigiamosios ir dabartinės valdybos š. kuopa jau išaugo į didoką narių skaičių ir esame pasiryžę tęsti darbą pradėtą šaulių sąjungos nepriklausomoje Lietuvoje.

Vasario 17 d., 6.30 v. kuopa ruošia pirmą paręgimą - "Vėdaru balni" ir kviečia lietuviškąją vi suomenę, veteranus, samavorius-kūrėjus, šaulius ir visas kitas čia tremtyje veikiančias organizacijas šiame parengime skaitlingai dalyvauti.

Jūsų nuomoms dalyvavimas parems mus moraliskai ir duos drąsos ir ryžto tęsti gražiąsias šauliškąs tradicijas. Už tai brangiems Hamiltono ir visų apylinkių lietuviams šaulių kuopa pasižada gražiai atsiliepti, pavaišinant lietuviškais skaniais užkandžiais-valgiais ir gėrimais.

Ši mūsų paręgimą parėmė Hamiltono š. kuopa kviečia Toronto, St. Catharines, Delhi Ont. ir tolimesniųjų apylinkių mielus lietuvius, ypač šaulius ir veteranus ir prašome iš anksto rezervuoti laiką šiam šauniam mūsų paręgimui. Laukiame jūsų visų malonaus atsilankymo. Valdyba.

SAULT ST. MARIE, ONT.

Lietuviško kaimo namelis derliaus parodoje Sault St. Marie, Ont. 1967 m. spalio 6 d. Penktų pėdų ilgumona medį pastatė V. Kramilius, padedamas A. V. Gustaitių ir J. Kvoščiausko. Nuotrauka V. Kramilius.

KEISTA ŽIEMA

Apie Kalėdas prasidėjusi tikra, su dideliais šalčiais ir gausiais krituliais žiema pasiekė aukščiausio šalčio sausio 8 d., kada miesto termometrai rodė -28 laipsnius Fahrenheito, o apie 160 mylių į šiaurės rytus nuo

čia, Hawk Junction stoties, temperatūra nukrito ligi -66 laipsnių F. ir tai buvo šalčio rekordas visai Kanadoi šiais metais.

Šiuo laiku jau antra savaitė š. Kanados vieta džiaugiasi be jokių kritulių pavasarišku oru ir tuo

IŠKILMINGAS 50-ties Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimas Hamiltone

JAUNIMO CENTRO SALĖJE, 48 DUNDURN STREET NORTH
VASARIO MĖNESIO 11 DIENĄ, 4 VALANDĄ PO PIETŲ.

Programoje:

- ADVOKATO JULIAUS SMETONOS PASKAITA,
- "VARPO" CHORAS IR "GYVATARO" TAUTINIAI ŠOKIAI.

H. L. B. Valdyba.

Toronto "Varpo" choras krikštynų koncerto metu - 1953 metų gegužės 9 dieną. Kalba tuometinis Lietuvos Generalinis konsulas min. Vytautas Gylis. "Varpas" dalyvaus Hamiltono lietuvių Vasario 16 dienos šventėje vasario 11 dieną, 4 valandą po pietų Jaunimo Centro salėje. 2 žiūrėkite skelbimą viršuje.

LSD daugiausiai vartojama kolegijų ir universitetų studentai. Tie jauni berniukai ir mergaitės gyvena toli nuo savo namų, miega universiteto

laiku, kai pietinę Ontario provincijos dalį nusiautė didelė pūga, čia temperatūra pakildavo ligi 35 l. F. Aišku, kad tikras pavasaris dar neprasidėjo, o prisiminus iš sniego besizastančią pietinio Ontario provincijos dalį, tai net apima piktas juokas, kad ir ten žmonės susipažins, ką reiškia neapmokamas ir nelengvas darbas ar sportas - sniego kasimas...

RUOŠIAMĖS VASARIO 16 MINĖJIMUI

Šiais metais vasario 16 įvyksias Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties minėjimas mūsų kolonijoje bus atšvęstas ukrainiečių salėje vasario 17 d. (šeštadienį) vakare, kur tą progą mūsų naujoji apvaldyba ruošia labai šaunų pobūvį su bufetu, karštais užkandžiais ir loterija. Paskaitą šia neeiline progą skaitysis naujai atkeltas iš Elisabeth (prie New Yorko) kunigas Augustinas Sabas. Šia progą laukiama atvykstant svečių-tautiečių iš Sudburio ir Wawos.

KITOS NAUJIENOS

Kaip kiekvieną žiemą, taip ir šiemet visa eilė tautiečių serga gripu, o du sunkiau susirgę tautiečiai, net paguldyti ligoninėn, tai Vincas Skaržinskas, kurį kamuoja astma ir plaučių uždegimas (lengvoji forma) ir Aleksas Skardžius, kuris turėjo širdies priepuolį. Palinkėsime ligoniams kuo greičiausiai pasveikti. Korespondentas.

BŪKIME SVEIKI

J. VENCKUS S. J.

dormitorijose, valgo kafeterijose. Yra dideli universitetai su tūkstančiais ir dešimtimis tūkstančių studentų. Ne taip dar seniai studentai turėjo pakankamai griežtą dienotvarkę, kada gulti, kada kelti. Universiteto dormitorijose paprastai tik berniukai miegojo, o mergaitės būdavo kur toliau. Jų dormitorijos būdavo paprastai vedamos ir globojamos seselių vienuolių. Tos mergaitės būdavo labai sunkiai prieinamos: berniukai turėdavo meluoti, kad tai esą jų broliai, pusbroliai, ir pan. Kad berniukai visai verždavosi prie mergaičių vyresnieji tai suprasdavo ir labai berniukų nekaltindavo ir mergaitės tikrai už tai nepykdavo. Dabar neseniai įvyko didelis pasikeitimas, kad mergaitės gali lankyti berniukus jų miegamuose kambariuose. Universiteto valdžia nebeįstengia sulaukyti tokio artimo lyčių bendravimo. Tokios sueigos padidino marijuanos ir LSD vartojimą, nes bendroje malonijoje kompanijoje lengviau sutinkama pergyventi "high" "kick" ir "trip", tai yra žodžiai, kurie berniukams ir mergaitėms daug reiškia, berniukų ir mergaičių tėvams ir giminėms yra labai nekaltūs.

Poetai, rašytojai, žurnalistai, tapytojai, muzikai, ieškodami įkvėpimo, irgi dažnai pasiduoda narkotikams, ypatinai LSD junginiui. Kadangi tai yra aukšta publika, tai ir policijai sunku kovoti. Visiškai neseniai su

jaudino visuomenę trys įvykiai, kurie plačiai buvo aprašyti spaudoje. Vienas studentas, kuris vartojo LSD, nusižudė. Jo tėvas labai skundėsi, kad mūsų visuomenėje tokie dalykai gali įvykti ir kad jis, tėvas neįstengia kovoti prieš visuomenės pakrikimus. Antras įvykis, kada viena jauna moteris, nėsčia, ėmusi porą kartų LSD ir kad paskui pagimdžiusi visiškai sužalotą kūdikį. Visi dar prisimename, kad buvo toks vaistas, vadinamas Thalidomide, kurį nėsčios moterys imdamos gimdydavo sužalotus kūdikius. Tie kūdikiai būdavo taip sužaloti - be rankų, be kojų - kad pačios motinos juos nužudydavo, nes negalėdavo matyti tų kūdikių kančių. Dabar gydytojai ištyrėtos jaunos moters, 19 metų, įvykį ir tikrai įsitikino, kad LSD buvo kaltas, kodėl tas kūdikis gimė taip baisiai sužalotas. Visi įsitikino, kad LSD yra mutagenas. Prieleidžiam, kad mūsų skaitytotojai nusimano apie paveldėjimo dėsnius, yra girdėję ir net mokinęsi apie chromosomus ir genus.

Genai yra paveldėjimo faktoriai arba veiksniai. Nuo genų pareina akių žydrumas, plaukų gelsvumas ir pan. Tuos genus vaikas gauna iš tėvo ir motinos. Su genais gali ir ligas paveldėti. Kas yra genais paveldėtas, tai to iš kūdikio niekas nebeišims, pav. schizofrenija, epilepsija. Tuos genus galima ir sugadinti. Labiausiai pakeičia genus rentgeno spinduliai. Dabar žinome, kad ir LSD keičia genus. Genai, graikiškas žodis, paeina nuo gimdyti, yra lytinėse celėse. Lygiomis

GENEROLŲ DIALOGAS SU REDAKTORIUMU

/atkelta iš 3 puslapio/

-tai ilgal teko ginčytis ir įrodinėti Valst. Kontrolės inž. Mašiotui (mano kolega univ-to fakultete). Jis, būdamas antimilitaristinio nusistatymo (rusų intellig.) dėjosl daugiau nusimanąs karinio auklėjimo srity.

Neįsivaizduoju, kuriuo būdu net "milijonai litų" galėjo nuslysti ne kariams tikslams. Jeigu būtų taip atsitiškę, tai koverti buvo finansų ministrai ir kontrolieriai, kad davėsi apstatomi ne finansų specialistams, kariams? Kodėl jie nėra kaltinami? Pagaliau, ką veikė mūsų civiliai teisimai su Tribunalu priešaky? Kodėl nepatraukė ir civilių ir karių atsakomybėn??? Ir kodėl tik dabar atsirado toks finansų žinovas? Kodėl ligšiol slėpė turimus įrodys

dalimis tuos genus duoda tėvas ir motina. Ne visi genai išeina aikštėn, kurie išeina aikštėn vadinasidominuojantys, kiti nepasirodo, bet jie yra, gali pasirodyti kitoje kartoje, vadinasi recesyviniai. Žmonės tai pastebi, todėl ir kalba, ar vaikas yra i tėvą, ar motiną pagimęs, o gal i senelį. Genetika arba mokslas apie paveldėjimą griežtai draudžia tiems, kurie nori turėti kada nors vaikų, vartoti LSD, nes jis yra aiškus mutagenas (mutare-lotyniškas žodis ir reiškia pakeisti), reiškia keičia genus.

Idomus dalykas, mes turime labai daug priemonių pakeisti genus - rentgeno spinduliai, chemiškų priemonių, pav. Thalidomide, LSD ir pan. bet visi keičia genus i prastą pusę, ir neturime priemonių pagerinti genus. Vienintelė pagerinimo priemonė yra selekcija - t. y. kryžiuojant augalus, gyvulius ir pagaliau žmones, apie kuriuos iš patyrimo žinome, kad turi savyje gerus genus. Ir čia nesame tikrai, kad tos lytinės celės, lastelės, apsisvaisins, kuriuos turi geriausias genus, bet yra didelis galimumas. Ir žmonės daro tokią selekciją. Visi žino, kad vyrai ne tiek žiūri i mergaites inteligenciją, kiek i jos kūno ypatybes, kad būtų "raudonveidė", nes raudoni veidai ir kūno sveikata greičiau užtikrina gerus pagimimo genus.

Trečias labai plačiai aprašytas įvykis, kad šeši studentai, paėmę LSD, atsigulė neužmerkę akių ir saukės spinduliai sunaikino jų retinas, akių pigmentuotą sluoksnį. Tie studentai pasiliks ant visados akli. Vieni tą įvykį vadina tragišku, kad tokie jauni studentai ant visados pasiliks akli, o kiti tą pavadina "nonsense, stupidity", kad studentai neturėjo tiek proto apsisaugoti. Tai yra visiems didelis pamokymas, nežaisti su LSD. Toks reiškinys medicinoje yra vadinamas - Katalepsija, t. y. toks pataloginis stovis, kada jausmai nereaguoja i prigimtą akstiną, šitame atsitikime, akys, LSD poveikyje nereagavo i saulės spindulius, tokiu būdu negalėjo pasisaugoti.

Daugiau bus.

mus, dokumentus? Ar kas jam dabar patiekė kokius tikslais ir ar nesufalsikuotą medžiagą?

4/. Red:

Generolui nereikėtų ieškoti "finansų žinovo", jeigu jis būtų pagalvojęs, kokiems tikslams tie pinigai nuėjo, jeigu kariuomenė, kuriai labai didelis biudžeto gabals buvo skiriamas, nesugebėjo nė vienu šūviu pasipriešinti, kuriems gi tikslams tos biudžetinės išlaidos sunaudotos? Vien režimui palaikyti? Juk tam tikslui policijos užteko.

Gen:

Ar visuomenė patikės generolams to, sakysiu, "ginklų fondo" lėšas laikyti rankose ir naudoti? Mano nuomone, generolai nepretendavo ir nepretenduos savo rankose tų pinigų laikyti. Gal visuomenė juos patikėti, kam pasirinks. Kad ir dvasiškiam. Gal nenuels nei arkivyskupams, nei i Romą.

5/. Red:

Visi moka pinigus išleisti. Mokėjo ir generolai. Ir redaktorius moksladraugis gen. Raštikis mokėjo pinigų ir reikalaui i išleisti, o kai atėjo laikas parodyti tų išlaidų rezultatus, vienas pirmųjų supasavo. Heroizmo jam ir kitiems užteko 1919 metais, o 1940, deja... Ir vis dėlto tenebus tai kaltinimas. Išnykusi buvo Lietuvos atkūrimo laikų dvasia. Kodėl??? O vis dėlto reikėjo pasipriešinti! Kas go nejaucia?

Kontrolieriai yra, jų tarpe generolų, rodos, nedaugelis... Daugiau bus.

INFORMACIJA APIE PAŽYMĖJIMUS DOVANOMIS

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd St. New York, 10010 USA informuoja, kad geriausias būdas savo giminėms dovanomis pagelbėti Sovietų Sąjungoje, per juos siunčiant specialius piniginius pažymėjimus. Šiais pažymėjimais ten dolerinėse Vnesheposyltorg krautuvėse galima nusipirkti visokių reikalingų amerikoniškų arba vakarų europietiškių daiktų, rūbų, maisto ir t. t. ir šios krautuvės esti didesniuose miestuose, kuriose teikiamas geriausias aptarnavimas žemiausiomis dolerio kainomis.

Intertrade Express Corp. patarnavimu įstaiga galvoja, kad jau daugelis ši būdą žino iš savo giminų ar pažintų gautų laisčių, kad šis būdas juos ten padaro labai laimingus. Už šį patarnavimą nei užsakant nei ten gavėjams mokesčiai neimami, o apmoka Vnesheposyltorg'as.

Visi kas norite pasinaudoti šiuo būdu siųskite čekius arba pinigų perlaidas INTERTRADE EXPRESS CORP., nurodydami ten savo giminį tikslus adresus ir šis patarnavimas rūpestingai bus atliktas.

Reikalui esant naudokite šį tel: 982-1530 ir prašykite katalogų.

Sekite skelbimą sekančiuose NL numeriuose.

DIDELI "VALYMAI" KUBOJE

Kai sovietijoje kas nors ne gerai, tuojau pradedami "valymai". Žinome, kad Kuboje visą laiką vyksta nesklaidumai. Paskutiniu laiku matyti, nesklaidumai padidėjo ir par tija nutarė "apsivalyti". Na, ir valosi: iš centro pavyrty 8 asmens ir kalbama, kad galys būti pašalintas ir Fidel Castro. Be to, Kubos komdraugai nutarė i šalių kompartijų suvažiavimą Budapestan, nevažiuoti.

MONTREAL

DĖMESIO SKAUTAMS- ĖMS BEI BICIULIAMS!

Montrealio skautininkai - es ruošia įdomų ir spalvingą filmų vakarą, kurio metu bus prisimamos visos Montrealyje vykusios stovyklos bei iškylos. Yra renkamos nuotraukos, skaidrės bei filmai, kurie bus supinti į jaukią grandinę.

Vakaras įvyks šeštadienį, vasario 10 d., 8 val. vakaro, Aušros Vartų parapijos salėje. Po filmų vyks vaišės. Skautai, tiek vyresnieji, tiek jaunesnieji, kviečiami atvykti uniformuoti. Rengėjai.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS LOTERIJAI

aukojo šie tautiečiai:

1. Pp. Žilaitis... \$10.00
2. J. Dalmantas... \$2.00
3. P. Paunksnienė-bonka Benediktino;
4. E. Kardelienė - setas gražių indų,
5. P. Mackienė - setas gerų moterių papuošalų,
6. P. Auglūtis - portmonetas,
7. Y. Z. prietaisai virtuvei.

Nuoširdžiai dėkojame už loterijos papildymą, - būsimieji dėkingi visiems, kas dar kuo nors prisidės.

Nepr. Lietuva.

DAUG NORINČIŲ VYKTI VASARĄ Į LIETUVĄ

Turimais duomenimis, šią vasarą daugelis Montrealio lietuvių pasiryžę vykti į Lietuvą. Tačiau girdėti apie išvykimo sunkumus, kurių anksčiau nebuvo. Kokios sąvairių priežasčių, kol kas nežinoma.

• Auka ir kova yra tikrieji laisvės ginklai.

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun

Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p.m.

antradienį 2-4 p.m.
penktadienį 2-4; 7-9 p.m.
trečiadienį 7-9 p.m.

767-3175; namų 366-9582.

DANIŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy Street, 1 aukštas
11-12 kambariai.
Tel.: 932-6662; namų 737-9681

DR. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

AUŠROS VARTŲ KLEBONO T. K. PEČKIO, S. J. pagerbimo vakaras, organizuojamas šv. Onos draugijos, įvyks šį šeštadienį 7 val. vakaro Aušros Vartų salėje. Dalyvauja organizacijos ir rapijiečiai.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BALIUS įvyks vasario 24 dieną, 7 valandą vakaro Vytauto klubo didžiojoje salėje.

Programoje: tradicinė tvarka bus renkama Spaudos baltos Karalaitės, kuri bus apdovanota dailininkės Anastazijos, Tamošaitienės Meno Studijoje jos pačios išsautu tautinių mergaičių drabužiu, per 200 dolerių vertės, ir baliuje bus apvairkuota. Į karalaitės rinkimus yra kviečiamos jau buvusios karalaitės ir iškilioji Kanados lietuvaite N. Kazlauskaitė. Suprantama, kad kviečiamas visas Montrealio lietuvių jaunimas, o jeigu kas panorėtų dalyvauti iš toliau, iš kitų kolonijų, būtume labai patenkinti ir dėkingi.

Baliuje bus premijuojami šokčiai, ir būtinai Spaudos baltos valsas. Baliuje gros geras, didelis orkestras. Veiks bufetis ir be to dar bus viena visiškai nebuvusi naujovė, kuri paaiškės tiksliai pačiame baliuje.

Visi montrealiečiai ir kitų vietovių lietuviai maloniai kviečiami vasario 24 dienos datą rezervuoti savajai spaudai ir gražiam savo malonumui.

Pranešama taipgi, kad šiemet galima bus rezervuoti stalus. Rezervuoti galima grupei ne mažesnei kaip 10 asmenų. Rezervavimo reikalu prašoma skambinti telefonu DO 6-6220.

GAUKAS VYKSTA Į ČIKAGĄ?

Jeigu kas netolimoje ateityje vykti į Čikagą, maloniai prašoma pasikambinti telefonu: DO-66220. Yra mažas ir neapsunkinantis, bet praktiškas reikalas. Būsimieji dėkingi.

ADVOKATAS

JOSERH P. MILLER

B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064

Notaras

J. BERNOTAS

B. A., B. C. L.
Sun Life Building
Suite 2001
Tel.: UN 6-4364.

NP MARIJOS SESERŲ SUKAKTUVĖS

Kovo 23 d. Aušros Vartų parapijos salėje, 7 val. vak. rengiamas N.P. Marijos seserų kongregacijos 50 metų iškilnių minėjimas.

Programoje numatyta: aktas, koncertas ir vakarienė. Koncertą išpildys sol. Roma Masienė iš Chicagos.

Montrealio visuomenė prašoma šią datą rezervuoti šiam minėjimui.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

-- Katalikių Moterų Rosemonto būrelis suruošė paskaitą mergaitėms apie profesijų pasirinkimą. Paskaita skaitė seselė Margarita.
-- Parapijos vakarienė ir šokiai įvyks vasario 10 d.
-- Kazimierinių vakarienė -- kovo 2 d. ir margučių -- balandžio 20 d. Parapijos choro koncertas gegužės 18 d.

ŽINIOS TRUMPAI

Rumunija Prancūzijoje užpirkė 5,700,000 dol. dirbtinių trąšų fabriką, kuris bus pastatytas Rumunijoje.

• Baltimorėje yra mirusi Marija Piečiukaitienė - Pietsch, kuri jau buvo gimusi JAV-se. Jos vyras - Jurgis jau seniau miręs, kuris buvo kilęs iš Zarnavickijos, Lukšų valsč. Šakių apskr. Nuliūdime yra likusios dukterys: Evlana, Amelija, Francis, jų šeimos ir kiti giminės.

• Izraelyje atvykę piligrimai lankyti Kristaus šventovių, susitikę piligrimus, vykstančius lankyti Mahometo šventovių, susikivirčio ir įvyko karštos muštynės.

• JAV bandomoji raketa, padarė Menulio dirvos paviršiaus cheminę analizę.
• Danijos socialdemokratai po 14 valdymo metų buvimo valdžioje rinkimus pralaimėjo. Dabar bus sudaryta koalicinė valdžia (iš kelių partijų).

• Anglijos min. pirm. Wilson lankėsi Maskvoje ir tarėsi su kompartijos viršininkais. Šį kartą Maskva buvo nuolaidesnė ir sutiko, kad reikia rūpintis karo baigimu Vietname.

• JAV ir SSSR susitarė dėl atominių ginklų plėtos ir kitas valstybes sulaukimo, bet tokia sutartis priešinsai V. Vokietijai, Indijai ir Kt.
• JAV atominis bombonešis ties Grenlandija nukrito ant ledo ir sudužo.
• Pasaulinė juristų organizacija, apjungianti keliasde-

PARDUODAMAS

lietuviškas tautinis KOSTIUMAS, kuris yra gautas iš Lietuvos. Visiškai naujas ir gražiai išsautas ir pasiūtas. Kaina bus prieinama, prašome skambinti 366-7424.

DĖMESIO!

Turime skanių šviežių baltų lietuviškai pieninėje pagamintų sūrių. Taip pat patarnaujame skanias šviežias lietuviškai pagamintas dešras. Prašome pasinaudoti mūsų produktais pristatant į namus. Skambinkite Bruno Jazokas, tel. 766-9041.

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS

SIUVU IR PARDUODU Taisau ir Remeliuoju Vasaros laike saugojimas / Storage /.

6396 Bannantyne, Verdun.
PO 7-6183.

AR ŽINOMA, KAD

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SPAUSTUVE

spausdina bilietus, pokvietimus, vizitines ir padėkos korteles, įvairius blankus, receptams lapelius, vedybinius pokvietimus, mirties atveju užuociautos laiškus, visokias "statermentus", vokus su adresais, laiškaščiū.

Adresas: 7722 George Street, LaSalle, Montreal, P.Q., Canada.

AUKOS NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI

82. Ališauskas J. 1.-
83. Šalčius ir Braun \$ 10.-
84. Paltus S. J. \$ 5.-
85. Erslovas J. \$ 5.-
86. Adomėnas J. \$ 1.-
87. Diršė A. \$ 14.-
88. Girdžius Pr. \$ 4.-
89. Radvila Jon. \$ 50.-
90. Matijošaitis J. 5.-
91. Petravičius J. 2.-
92. Kindurys Step. 13.50
93. Lukas A. \$ 10.-
94. Leparskas L. \$ 5.-
95. Sukaitis A. \$ 5.-
96. Mikutis Vl. \$ 3.50
97. Agurkis W. \$ 3.-
98. Vizbaras D. \$ 3.50
99. Karosas P. \$ 10.-
100. Harrison J. \$ 5.-
101. Butkus L. \$ 10.-
102. Macijauskas J. 20.-
103. Pundžius A. \$ 2.-
104. Smilgis E. \$ 4.-
105. Bučmys St. \$ 5.-
106. Savickas P. \$ 6.-
107. Kenstavičius A. 5.-
108. Skirgaila V. \$ 55.-
109. Zavackis S. \$ 4.-
110. Paršelis A. \$ 5.-
111. Dabkus P. \$ 3.-
112. SLA-278 kuopa St. Catharines. \$ 5.-
113. Ramanauskas V. 2.-
114. Vitkauskas J. \$ 3.-
115. Sudburio Lietuvių Piknikas. \$ 17.50
116. Černyšovas L. 2.-
117. Kykalas M. \$ 14.-
118. Šarūnas J. \$ 2.-
119. Tranelis J. \$ 10.-
120. Budreika J. \$ 5.-
121. Mozūras Br. \$ 1.75
122. Šuopys V. \$ 5.-
123. Vizgirda J. \$ 5.-
124. Jonynas A. \$ 2.-
125. Šukys P. \$ 2.-
126. Dragasius J. \$ 1.-
127. Kaulakis Pov. \$ 1.-
128. Tekutis Pr. \$ 25.-

Visiems aukotojams ir rėmėjams nuoširdžiausiai dėkoja

Ne priklausoma Lietuva

šimt tūkstančių juristų, pasisakė, kad Maskvos teismas, norėdamas būti nešališkas ir orus, turi paskelbti rašytojų bylos duomenis.
• JAV prezidentas Johnsonas pašaukė tarnybą 16,000 atsarginių lakūnų, ryšium su "Pueblo" pagrobimu.
• Jugoslavijos diktatorius Tito iš Indijos nuskrido į Etiopijos sostinę Addis Abeba.
• Europoje Alpe, didelės sniego grūtys. Labai nukenėjo kurortas Davos. Yra žuvusių žmonių.

T. I. ASHKENAZY, B.COMM., C.A.

CHARTERED ACCOUNTANT

50 Place Cremazie, Suite 611

Montreal 11, Que. Tel. 381-9227

(Susikabėjimas ir lietuviškai)

Adresas: 1465 De Seve Street

Montreal 20, Que., tel. 766-5827

MOKA už:

Depozitus 4.4%
Numatyta už šėrus 5 1/4%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 bendros santaupų sumos.

I MA už:

Nekiln. turto paskolas 8%
Asmenines paskolas 9%
Išskaitant gyvybės draudimą iki \$10,000 abiejų rūšių paskoloms.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val., išskiriant šeštadienius. Darbo dienomis nuo 10 iki 3 val. kasdien, vakarais -- trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną -- penktadieniais nuo 1 v. iki 6 val. ir vakarais -- pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Talisman

INTERCONTINENTAL CLUB

Cocktails - Dancing Nightly

Kviečia visus atsilankyti i Intercontinental klubą, kuris yra 696 St. Catherine Street W., (prieš T. Eaton'o krautuvę).

Kreipkitės asmeniškai pas Joe Stankaitis.

Europietiška muzika ir šokiai kiekvieną naktį - jausitės kaip Bavarijoje.

Juozas Stankaitis

Manager of the Club.

Tel. 861-1507

KAIP ARGENTINA MINĖ VASARIO ŠEŠIOLIKTAJĄ

Lietuvių Centro namuose įvyko Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos posėdis, kuriame dalyvavo visų draugijų ir spaudos atstovai.

Vasario 16 šventė 1968 Jubiliejiniais metais nutarta ruošti visos liet. kolonijos bendrai vasario 17 d. šeštadienį, Lietuvių Centro rūmose ir vasario 18 d. sekmadienį Buenos Aires miesto katedroj atlaikyti iškilmingas mišias ir uždėti alikštėje vainikas prie Laisvės paminklo.

Kitą viešą paminėjimą nutarta padaryti vėliau metų bėgy, kuriame nors miesto centro dideliame teatre su atitinkama ir plačia programa. G.

KAIP AUSTRALIJA MINĖS VASARIO ŠEŠIOLIKTAJĄ

MELBOURNO

BENDRUOMENĖJE

Melbournio Lietuvių Namuose įvyko, Melb. Ap. V-bos sušauktas lietuvių organizacijų vadovų bei pirmininkų susirinkimas aptarti ateinančios Vasario 16 d. 50 m. Jubiliejaus šventės paminėjimą ir išrinkti šiai šventei įgyvendinti komitetą.

Susirinkimą atidarė Apyl. pirmininkas p. I. Alekna; sus-mas buvo tikrai pavyzdingas visų dalyvavimų.

Iš visų atstovų buvo gauta daug daug idėjų bei stimuliuojančių sugestijų šiai šventei atvesti.

Visu buvo sutikta, kad ši šventė turėtų būti švenčiama labai plačiu mastu, atkreipiant Australų dėmesį į šios šventės reikšmę bei jos kilmę. Tam įgyvendinti numatyta remtis koncertais, televizijos ir radio programomis, spauda, bei įvairiomis meno ir tautodailės parodomis.

I šventės organizacinį komitetą buvo išrinkti: p.p. L. Baltrušas, A. Šimkus, L. Vajaitis, A. Adamkavičius, P. Jonokas ir kandidatai p. P. Petrasūnas.

Apyl. Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems ir linki sėkmės šventės Komitetui savo darbe.

POETĖ APIE JAUNIMĄ

Apie jaunimą ir jo auklėjimą Lietuvoje poetė J. J. Degutytė štai kaip samprotuoja:

- Tauta bus tokia, koks yra jaunimas. Jeigu tos vaikiškos akys, iš pat ryto storai apvedžiotos tušu, ir tos vaikinų rankos kišenėse, atkištos alkūnės, reikliai besirūpiančios per troleibusą ir gyvenimą, egzistuoja, tai gal dėl to ir mes visi esame kalti: tėvai, mokytojai. ... Juk jie iš dangaus nenukrito. Jie gimė, augo šalia mūsų.

- Mokykloje mokinys priekšamas apriorinių

TORONTO

TAUTOS FONDAS

Klekvienas lietuvis, aukodamas Tautos Fondui, nors dalinai atsisteis sava tautai, kurioje jis išaugo, sėmėsi visus dvasinius turtus ir ruošiasi jai ištikimai tarnauti.

Tautos Fondo Toronto skyriaus 1967 m. apyskaita:

Pajamos:

Aukos T. F. ir palūkanos \$ 1814.14

Likutis iš pereitų metų \$ 291.03

Viso: \$ 2105.17

Išlaidos:

T. F. atstovybė Kanadoje \$ 1850.00

Toronto apylinkės v-bai \$ 119.60

Spaudai ir radio 45.00

Spausdiniai \$ 10.58

Bankiniai patarnavimai \$ 1.65

Viso: \$ 2026.83

Liko banke 1967. XII. 31 \$ 78.34

Balansas: \$ 2105.17

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ"

spaudos balius įvyks Priešikėlimo auditorijoje vasario 10 dieną. Įėjimas suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų. Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• JAV ir D. Britanija nusiginklavimo derybose Genevoje pareiškė, kad jos sutinka pasiduoti kontrolei ir parodyti atominius įrengimus, bet rusai to nepareiškė.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00. Loterijai daugelis dailininkų yra paaukoje paveikslų.

Trumpas baletas bus šou kūrėjų mokytojos Z. Orintienės.

• Vasario 4 ir 11 dienomis Prisiėlimo parapijos salėje advokatas duos patarimų paplikimų-testamentų suaugusiems \$2.50, studentams \$1.